Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Kortrijksestraat 49-53
(Harelbeke, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018H246
Augustus 2018

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 1: RESULTATEN VAN HET BUREAUONDERZOEK

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Janiek De Gryse, Clara Thys, Wouter Van Goidsenhoven, Joren De Tollenaere, Aaron Willaert, Marie Lefere

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1 Resultaten van het bureauonderzoek 7

1.1 Administratieve gegevens 7
1.2 Onderzoeksopdracht 9

1.2.1 Doelstelling 9
1.2.2 Onderzoeksvragen 9
1.2.3 Juridische context 9
1.2.4 Randvoorwaarden 9
1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein 9

1.3 Werkwijze en strategie 10

1.3.1 Methode 10
1.3.2 Fysisch geografische situatie 10
1.3.3 Historische context en bekende archeologie 10
1.3.4 Archeologische indicatoren 10
1.3.5 Verstoringshistoriek 11
1.3.6 Introductie tot het projectgebied 12

1.3.6.1 Ruimtelijke situering 12
1.3.6.2 Geplande werken 13

1.4 Assessmentrapport 17

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie 17

1.4.1.1 Landschappelijke situering 18
1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie 24
1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie 25
1.4.1.4 Bodemvormingsprocessen 26

1.4.2 Historische en archeologische voorkennis 27

1.4.2.1 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen 27
1.4.2.2 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen 30
1.4.2.3 Overzicht van de gekende archeologische waarden 34
1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen 42

1.5 Synthese 45

2 Bibliografie 46

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt). 8
Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....12
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....13
Figuur 5: Huidige kelders weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt). 14
Figuur 6: Inplantingsplan (bron: opdrachtgever).....15
Figuur 7: Inplantingsplan gelijkvloers (bron: opdrachtgever).....16
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt). 18
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt). 19
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt). 20
Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt). 21
Figuur 12: Profiellijn hoogteverloop, NW-ZO (Bron: Geopunt).....22
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel, 2018 (Bron: Geopunt).....23
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). ..24
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt). .25
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).....26
Figuur 17: Nederzettingen in en rond Harelbeke. Locatie onderzoeksterrein is bij benadering aangeduid met een paarse ster. (Bron: PLETS, G. DE CLERCQ, W. & CLERBAUT, T. 2013: p.36.) 28
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Deventerkaart, ca. 1560 (bron: Bibliotheca Nacionale de España).....30
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Sanderuskaart, 1641 (Bron: Universiteitsbibliotheek Gent).....30
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).....31
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt). 32

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).....32
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970 (Bron: Geopunt).....33
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).....34
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).....42
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).....43
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).....43
Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).....44
Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).....44

TABELLENLIJST

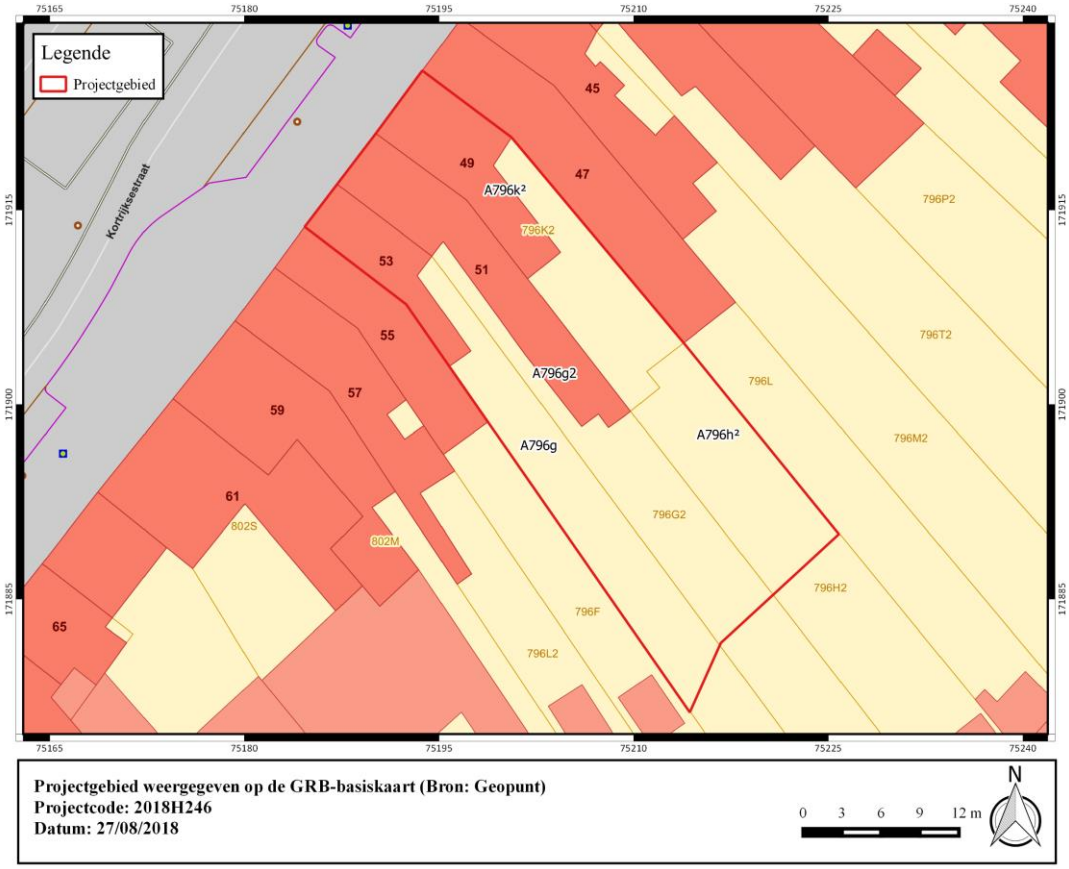
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.....7
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.....17

1 Resultaten van het bureauonderzoek

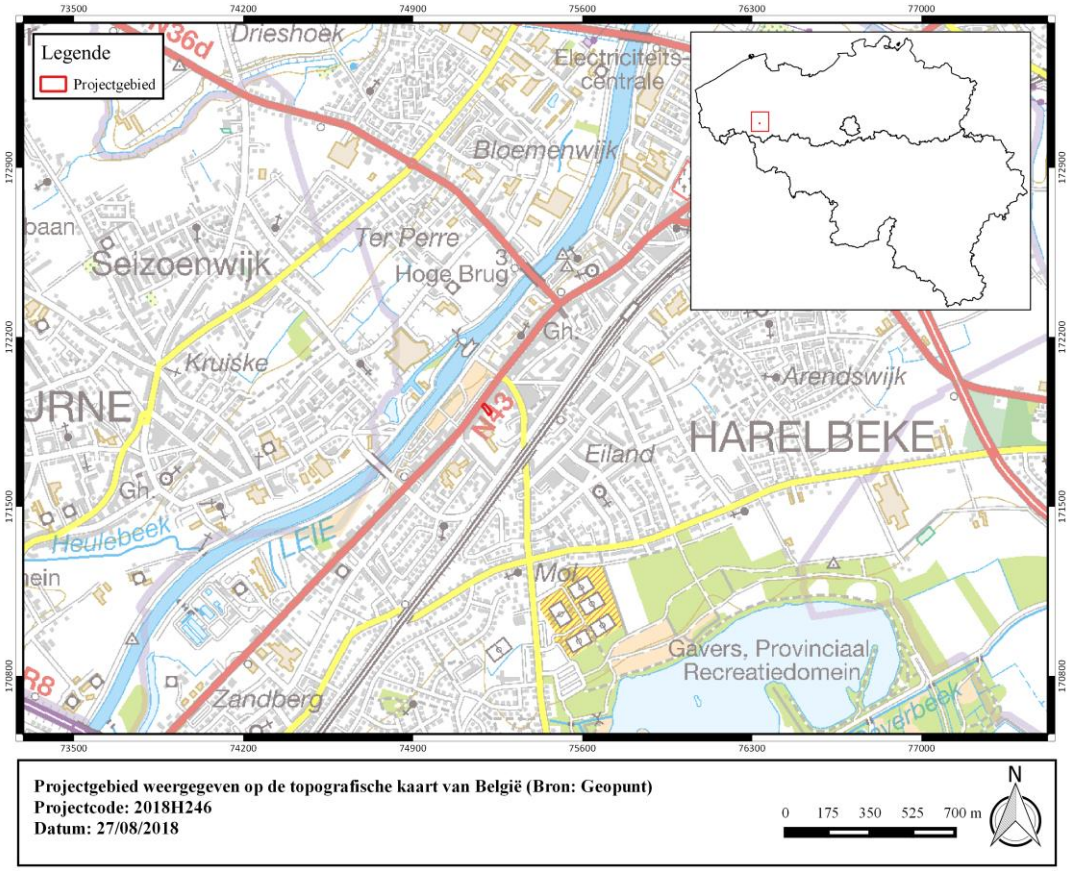
1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Harelbeke
	Deelgemeente	/
	Postcode	8530
	Adres	Kortrijksestraat 49-53 8530 Harelbeke
	Toponiem	Kortrijksestraat 49-53
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X_{min} = 75160 Y_{min} = 171872 X_{max} = 75244 Y_{max} = 171931
b) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Harelbeke, Afdeling 1, Sectie A, nr's: 796k², 796g², 796h², 796g Figuur 1	
c) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Figuur 2	
d) Alle betrokken actoren en specialisten	Janiek De Gryse (erkend archeoloog) Wouter Van Goidsenhoven (archeoloog) Clara Thys (archeoloog) Joren De Tollenaere (aardkundige) Aaron Willaert (historicus)	
e) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België (Bron: Geopunt).

1.2 Onderzoeksopdracht

1.2.1 Doelstelling

Het archeologisch vooronderzoek betracht altijd eerst door raadpleging van gekende en ontsloten informatiebronnen tijdens een bureauonderzoek eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het onderzoeksgebied te inventariseren, waarderen en veiligstellen.

1.2.2 Onderzoeksvragen

Voor het bureauonderzoek zijn volgende onderzoeksvragen te formuleren:

- Hoe is de aardkundige opbouw van het onderzoeksgebied?
- Welke processen van bodemvorming zijn bekend?
- Welke geomorfologische processen zijn te bekend?
- Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- Zijn er archeologische resten bekend binnen de grenzen van het plangebied?
- Welke is de aard en ouderdom van bekende archeologische resten?
- Welke is de conserveringsgraad en gaafheid van bekende archeologische resten?
- Wat is de invloed van de toekomstige inrichting op eventueel aanwezige archeologische resten?

1.2.3 Juridische context

Het onderzoeksterrein situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied. Het plangebied is gelegen in de vastgestelde archeologische zone van de historische stadskern van Harelbeke. Het projectgebied is noch gelegen binnen een archeologische site, noch binnen een zone waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m^2 of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 300 m^2 of meer bedraagt.

De oppervlakte van het plangebied in kwestie bedraagt 745 m²; vandaar is men verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

1.2.4 Randvoorwaarden

Voor het bureauonderzoek worden enkel toegankelijke en beschikbare bronnen gebruikt.

1.2.5 Archeologische voorkennis van het terrein

Binnen de grenzen van projectgebied Harelbeke Kortrijksestraat 48-51 werd in het verleden geen archeologisch onderzoek uitgevoerd.

In de omgeving zijn wel enkele archeologische vindplaatsen gekend (cfr. infra).

1.3 Werkwijze en strategie

1.3.1 Methode

In de praktijk resulteert het bureauonderzoek in een inschatting van het archeologisch potentieel van een onderzoeksgebied. Het archeologisch potentieel drukt een verwachting uit ten aanzien van voorkomen, aard, gaafheid en conservering van de archeologische resten in de ondergrond van de planlocatie. Het archeologisch potentieel is gebaseerd op vier variabelen: fysisch-geografische situatie, bekende archeologische vindplaatsen, archeologische indicatoren en verstoringshistoriek.

Pas na de vaststelling van het archeologisch potentieel kunnen onderbouwde inschattingen worden gemaakt over de planeffecten op eventueel archeologisch erfgoed.

1.3.2 Fysisch geografische situatie

Geologische, geomorfologische en bodemkundige data informeren over de genese van het landschap in het plangebied, de bodemopbouw en de ligging en de stratigrafische positie van sedimenten waarin archeologische fenomenen kunnen voorkomen. Een aantal (prehistorische) vindplaatstypen kunnen bovendien uitgesproken gekoppeld worden aan specifiek aanwijsbare landschapsvormen.

De aardkundige data laten ook toe om een verwachting te formuleren ten aanzien van de verschijningsvorm, d.i. de conserveringsgraad en gaafheid van het archeologische erfgoed.

Volgende informatiebronnen werden geconsulteerd t.b.v. een eerste aardkundige analyse:

- Tertiair en Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Toelichting bij de Quartair geologische kaart van Vlaanderen
- Bodemkaart van Vlaanderen
- Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen
- Hydrografische kaart van Vlaanderen
- Bodemerosie kaart

1.3.3 Historische context en bekende archeologie

Beschikbare historische en toponymische kennis over woonplaatsen (buurtschap, gehucht, dorp, stad) in en nabij het onderzoeksgebied kan een zinvol kader bieden om de betekenis van bekende archeologische vindplaatsen te evalueren.

Om een overzicht te krijgen van de bekende archeologische vindplaatsen binnen het onderzoeksgebied werd de Centrale Archeologische Inventaris van Agentschap Onroerend Erfgoed[1] geraadpleegd en is lokaal geïnformeerd naar recent onderzoek.

1.3.4 Archeologische indicatoren

Archeologische indicatoren omvatten diverse datacategorieën zoals resultaten van non-intrusieve archeologische prospectietechnieken (bijvoorbeeld vondstmeldingen van metaaldetectie), toevallige vondsten bij niet-archeologische graafwerken, maar vooral ook historisch-cartografische, iconografische data en fotocollecties. Ze vormen fysiek aanwijsbare

[1] https://cai.onroerenderfgoed.be/

fenomenen die een aanwijzing kunnen zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van archeologische sites.

Archeologische indicatoren zijn gezocht in de Centrale Archeologische Inventaris van het Agentschap Onroerend Erfgoed en in ontsloten cartografische bronnen zoals:

- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgenomen op initiatief van de graaf de Ferraris (1771-1778)
- Atlas der Buurtwegen uit ca. 1841
- Kadasterkaart van Philippe-Christian Popp (1842-1879)
- Topografische kaart Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970

1.3.5 Verstoringshistoriek

De verstoringsgraad van het onderzoeksgebied bepaalt in belangrijke mate de te verwachten gaafheid en bewaringsgraad van eventueel aanwezig archeologische bodemarchief. Om een correcte inschatting van de verstoring van de bodem te kunnen maken kunnen allerhande bronnen van pas komen. Zo kan mondelinge informatie van vroegere gebruikers of bewoners, beschikbare plannen van (verdwenen) constructies, verslagen van bodemonderzoeken en saneringen of informatie over delfstoffenwinning relevante informatie bieden.

Aanvullende informatie over recent historisch landgebruik is afkomstig van geraadpleegde luchtopnames vanaf 1971.[2]

[2] http://www.geopunt.be/

1.3.6 Introductie tot het projectgebied

1.3.6.1 Ruimtelijke situering

Het onderzoeksterrein is gelegen in Harelbeke, in het zuiden van de provincie West-Vlaanderen. Harelbeke vormt samen met Bavikhove en Hulste het grondgebied van Harelbeke. De deelgemeente grenst in het noorden aan Bavikhove, in het noordoosten aan Waregem, in het zuidoosten aan Deerlijk, in het zuiden aan Zwevegem, in het zuidoosten aan Kortrijk en in het noordoosten aan Kuurne.

Het projectgebied grenst ten westen aan de Kortrijkstraat en sluit ten noorden en ten zuiden aan bij bebouwing langsheen voornoemde weg. De dorpskern van Harelbeke situeert zich ca. 700 meter ten noordoosten.

Figuur 3: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

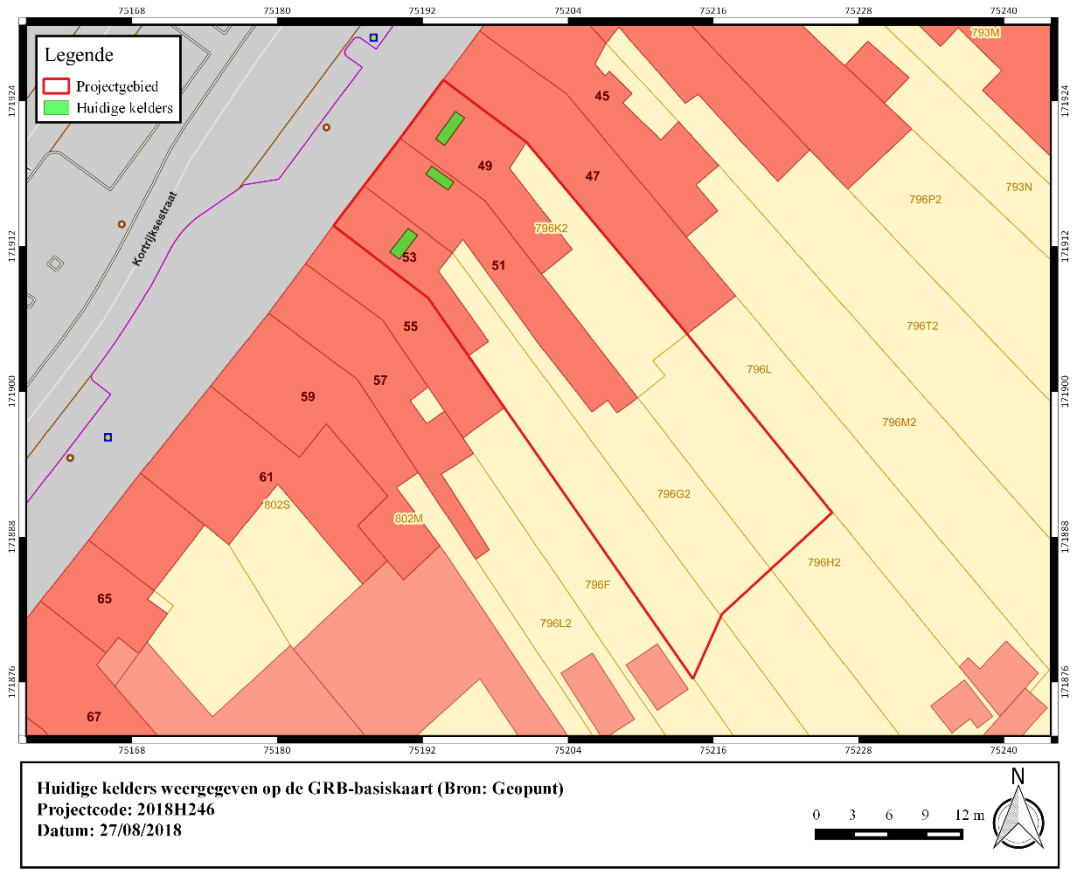
1.3.6.2 Geplande werken

1.3.6.2.1 Bestaande toestand

De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 745 m². Op heden is 245 m² van het terrein bebouwd en bijkomend 115 m² verhard. Onder elk van de drie gebouwen is een bescheiden keldervolume gelegen met een diepte van 1,80 m-mv.

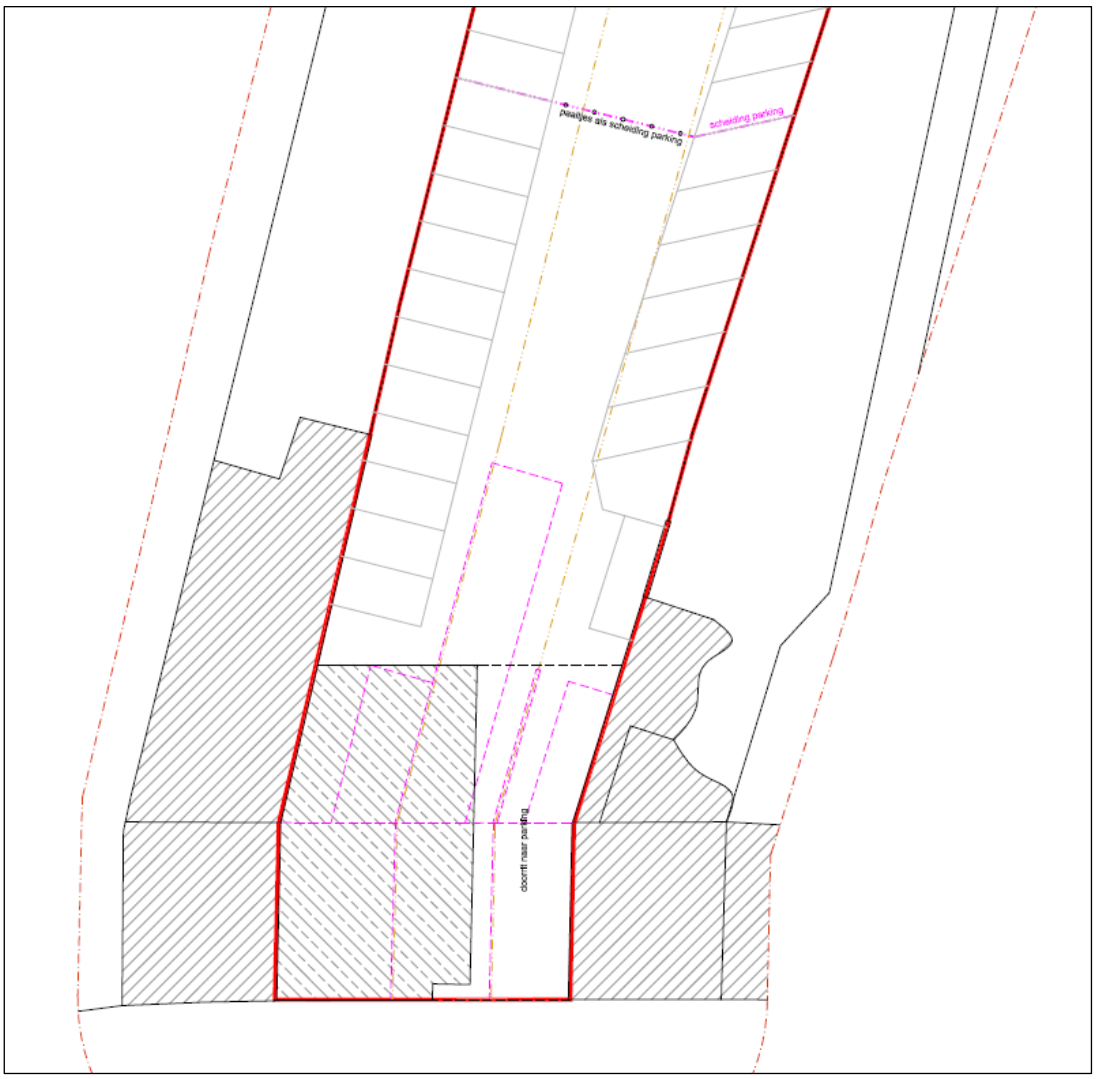
Figuur 4: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

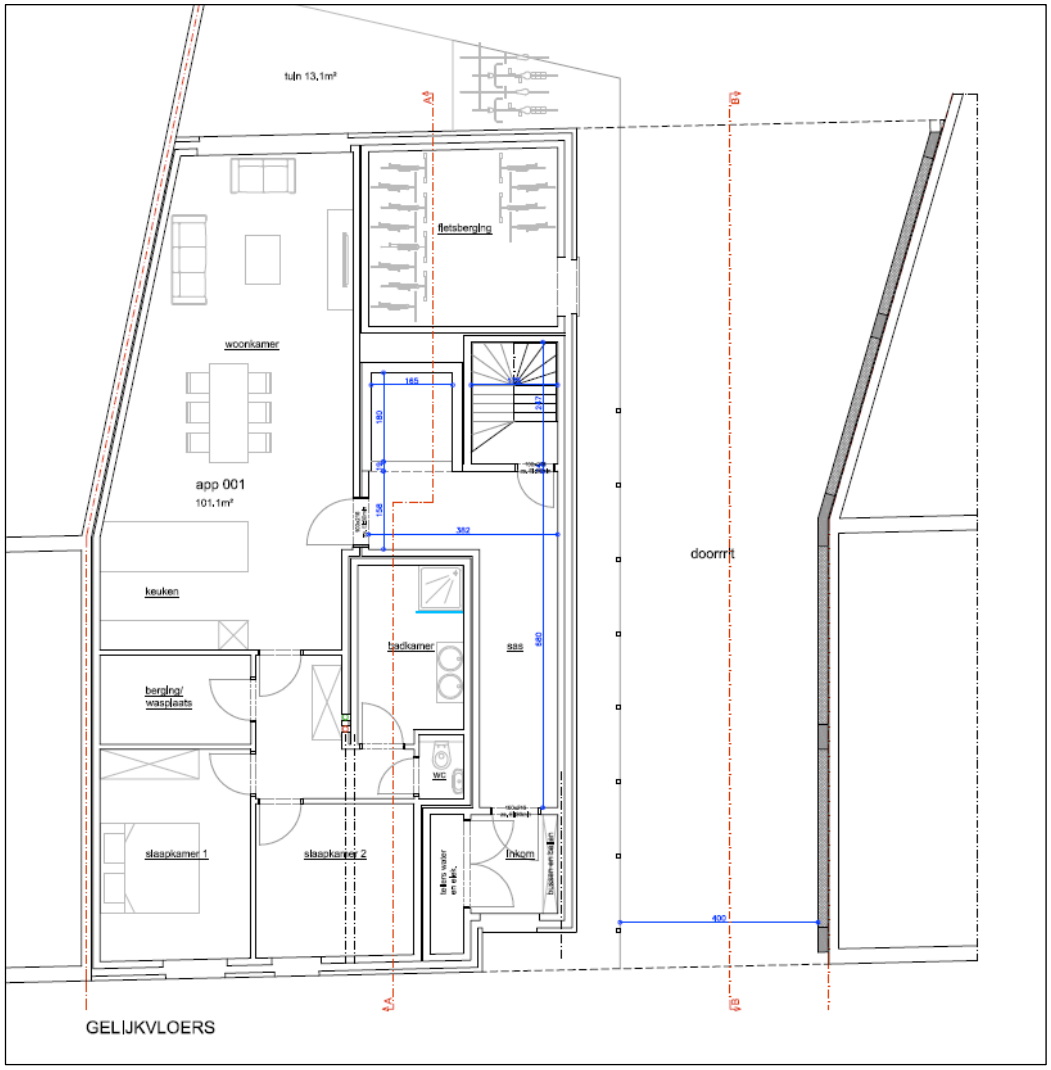
Figuur 5: Huidige kelders weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.3.6.2.2 Ontworpen toestand

De opdrachtgever plant de realisatie van een appartementsgebouw aan de Kortrijksestraat te Harelbeke. Het gebouw wordt opgericht door middel van sleuffunderingen tot vorstvrije diepte (ca. 90 cm-mv) en zal niet onderkelderd zijn. Tevens wordt een liftput voorzien. De totale footprint van dit geplande gebouw bedraagt ca. 155 m². Het overige deel van het terrein wordt ingericht als inrijlaan en parkeergelegenheid. Hiertoe wordt een bodemingreep voorzien tot ca. 50 cm-mv.

Figuur 6: Inplantingsplan (bron: opdrachtgever).

Figuur 7: Inplantingsplan gelijkvloers (bron: opdrachtgever).

1.4 Assessmentrapport

Het assessmentrapport omvat alle relevante gegevens die over het projectgebied verzameld kunnen worden uit toegankelijke literatuur en kaartmateriaal, die bijdragen tot het gefundeerd inschatten van het archeologisch potentieel van het plangebied. Om dit laatste te bereiken worden de verzamelde gegevens met elkaar vergeleken, geconfronteerd en samengelegd. Dit rapport heeft als doel het plangebied binnen zijn archeologisch en landschappelijk kader te plaatsen, rekening houdend met de geplande bodemingrepen. De studie maakt gebruik van verschillende datasets, waarbij het uitgangspunt steeds het ontwerpplan van de toekomstige bodemingrepen is. Dit ontwerpplan wordt telkens geprojecteerd op de geologische, bodemkundige en historische kaarten. Alle kaartmateriaal werd vervaardigd met behulp van QGIS, een geografisch informatiesysteem.

Op basis van deze assessment van het projectgebied kan een gegronde argumentatie opgesteld worden over de noodzaak en het nut van al dan niet verder te nemen archeologische maatregelen, die uiteengezet worden in deel 2: het programma van maatregelen.

1.4.1 Fysisch geografische en geologische situatie

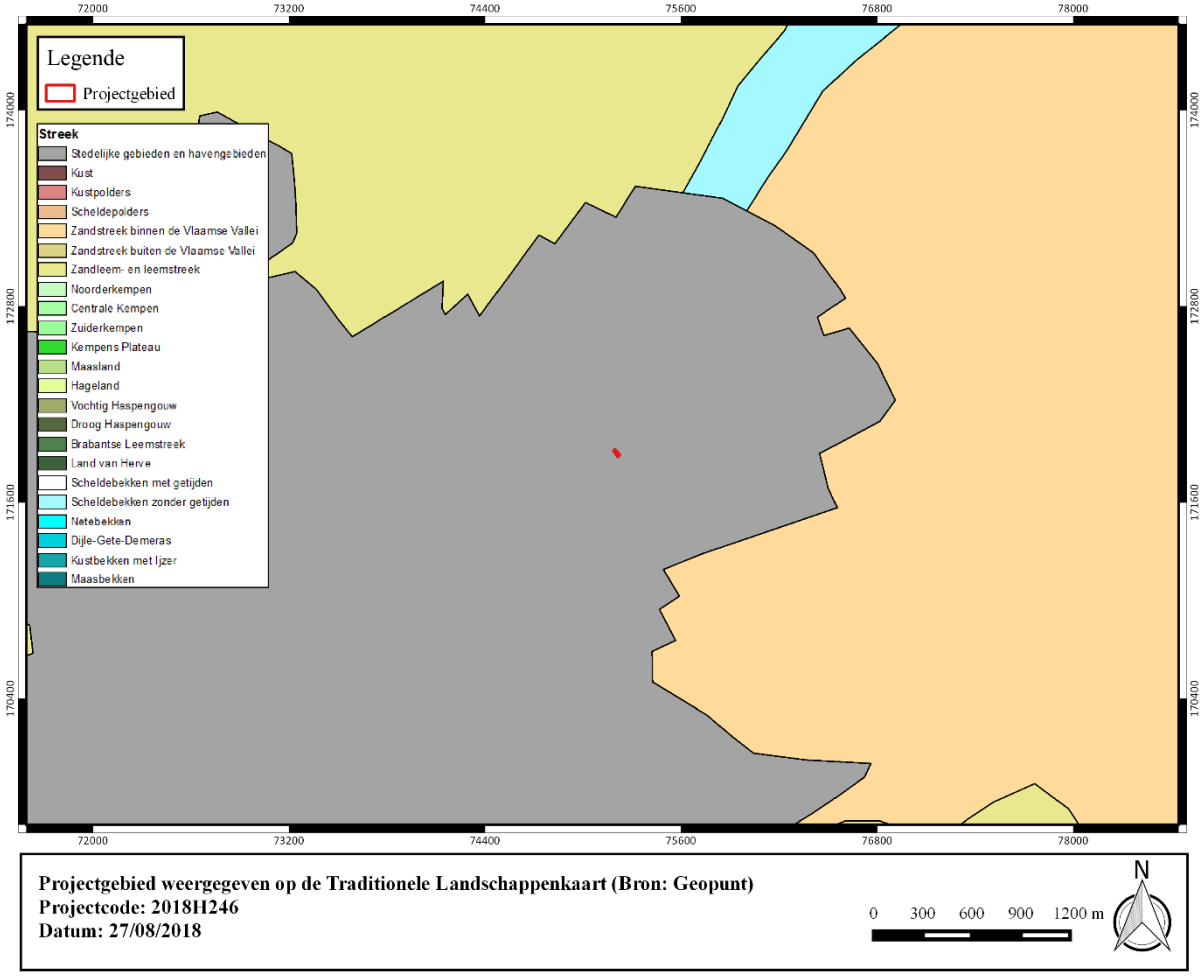
Tabel 2: Overzicht van de aardwetenschappelijke gegevens.

Bron	***Informatie***
Landschappelijke situering	Stedelijke gebieden en havengebieden
Tertiair	Lid van Moen
Quartair	Type 6
Bodemtypes	OB
Potentiële bodemerosie	Niet gekend
Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	18,25 – 19,25 TAW
Hydrografie	Leiebekken, deelbekken Gaverbeek

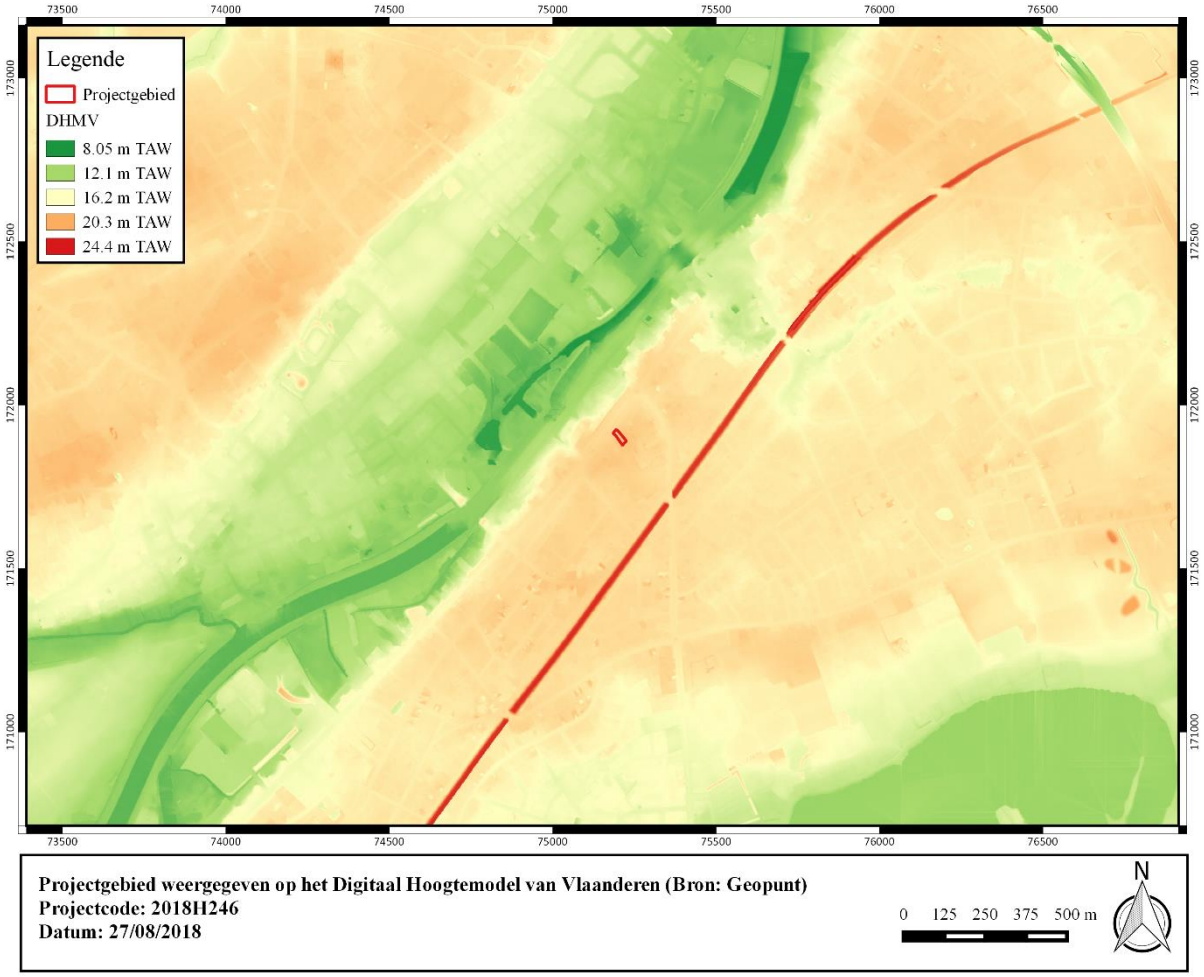
1.4.1.1 Landschappelijke situering

Het plangebied is volgens de traditionele landschappenkaart gelegen binnen stedelijk gebied. Harelbeke situeert zich binnen het Leie-Schelde interfluvium op de zuidelijke oever van de Leievallei. Enkele kilometer ten zuiden van het plangebied stroomt de Gaverbeek die afwatert in de Leie. Op het DHMV is de alluviale vlakte van de Leie duidelijk zichtbaar. Het plangebied is gelegen op de rand van het rivierterras met een hoogte tussen de 18,25 m TAW tot 19,25 m TAW. Het helt af richting de Leie.

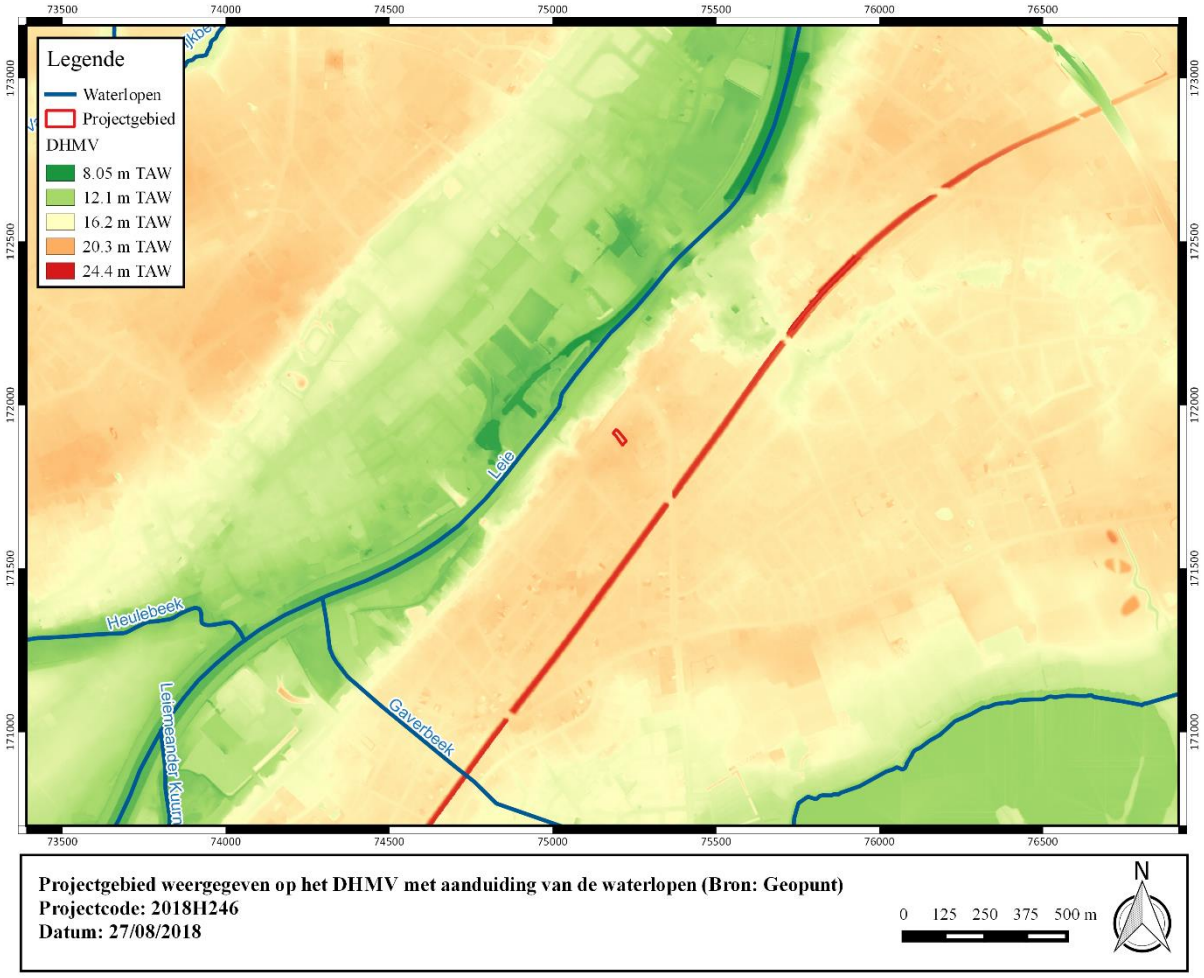
Hydrografisch is het plangebied gelegen in het Leiebekken, deelbekken Gaverbeek.

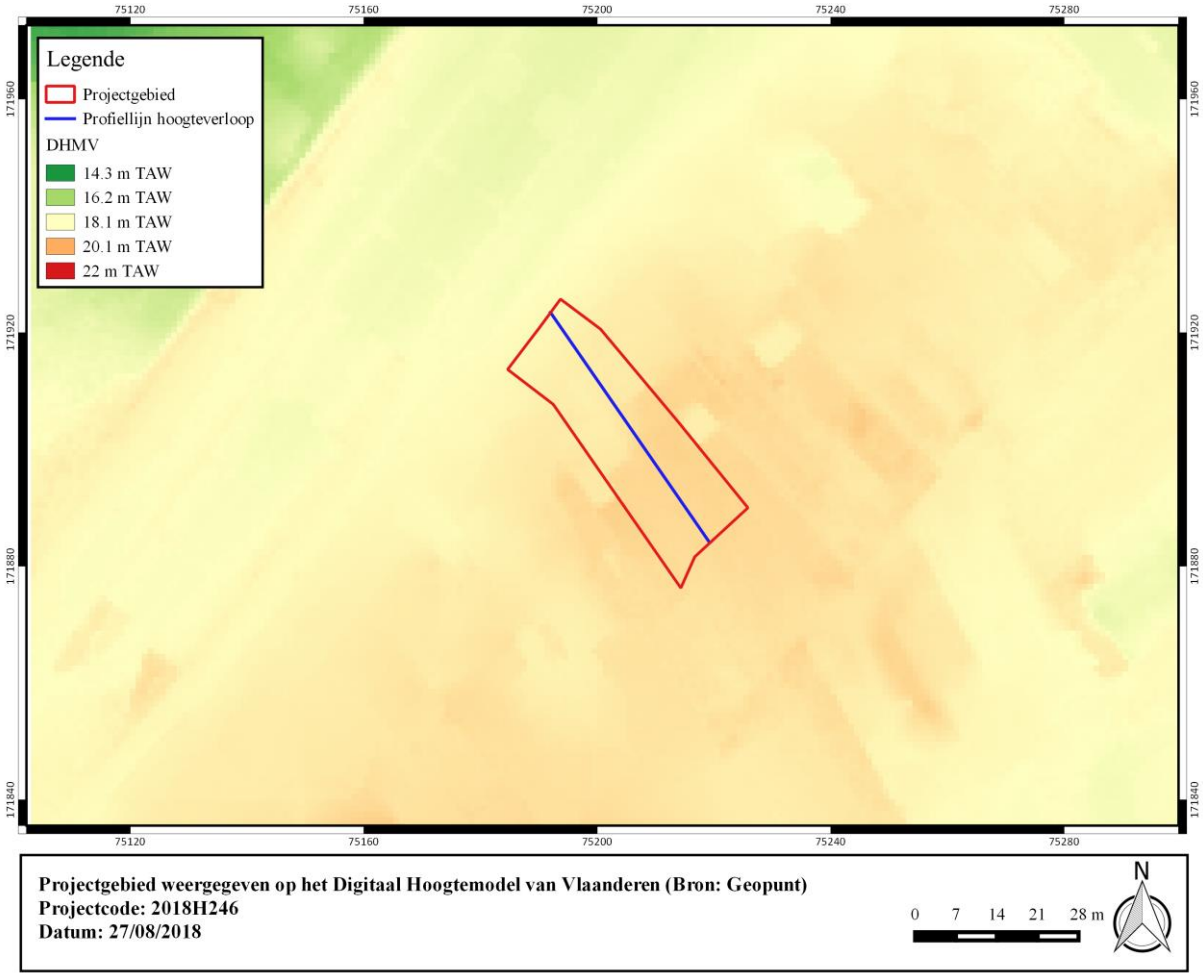
Figuur 8: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

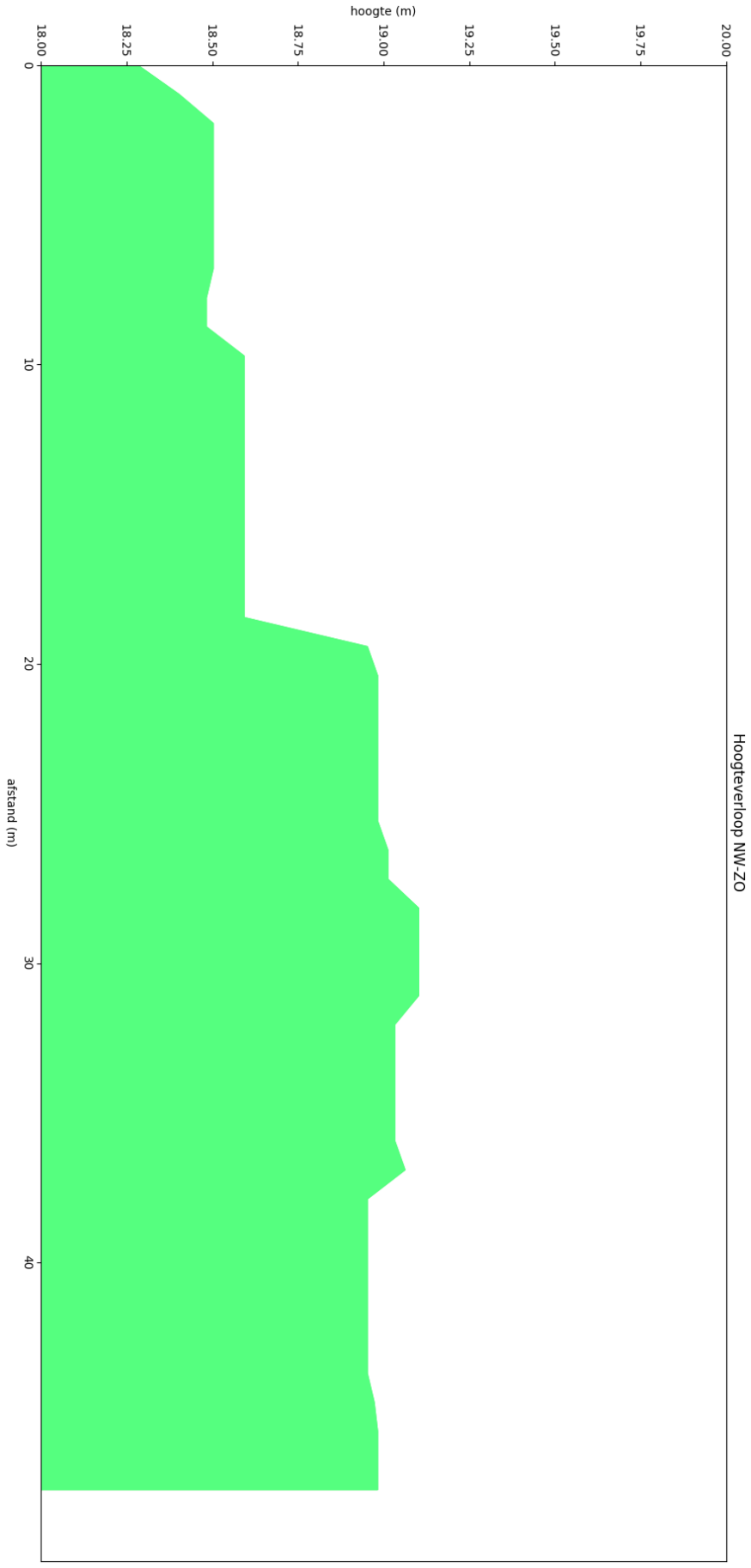
Figuur 9: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

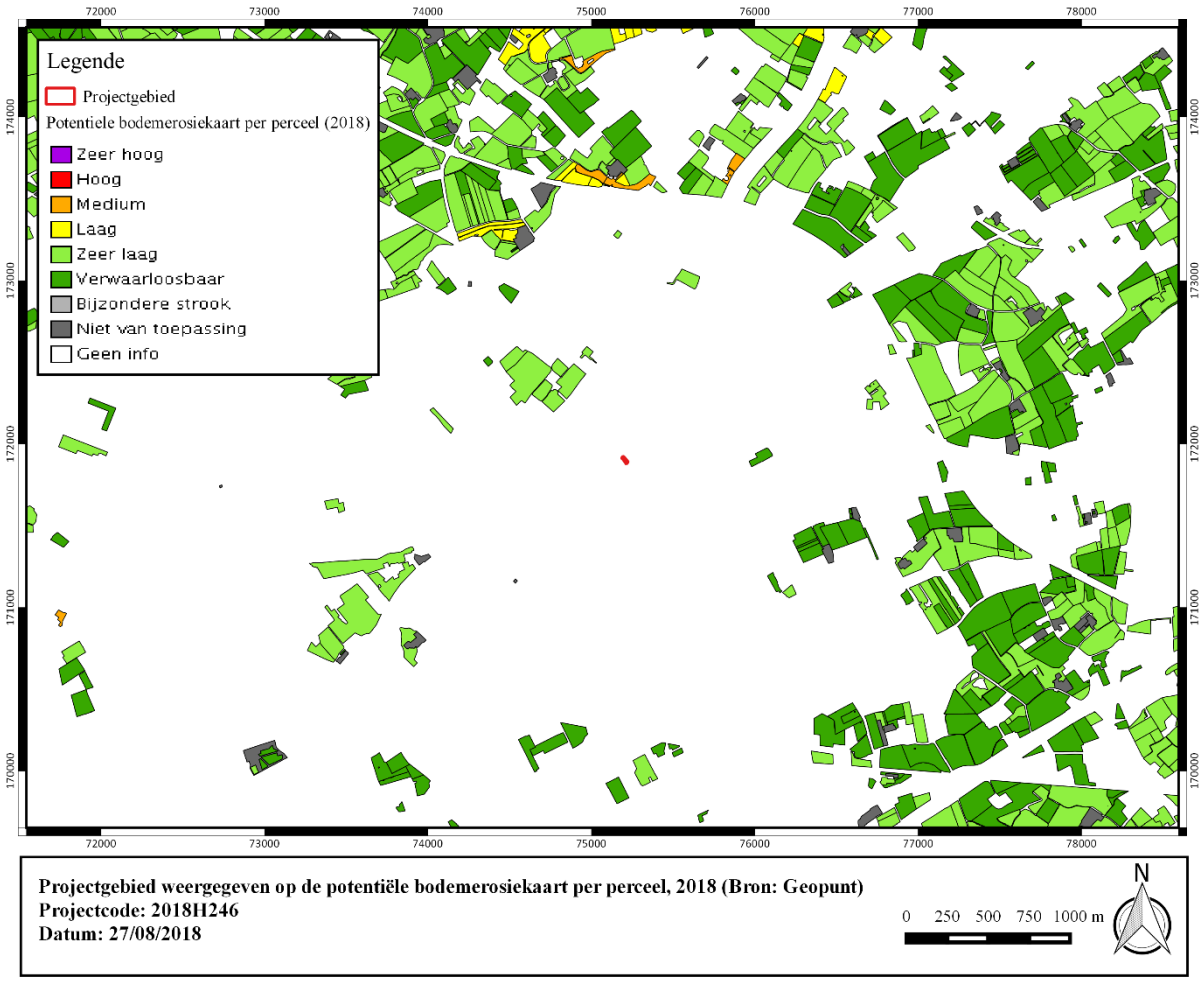
Figuur 10: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de waterlopen (Bron: Geopunt).

Figuur 11: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt).

Figuur 12: Profiellijn hoogteverloop, NW-ZO (Bron: Geopunt).

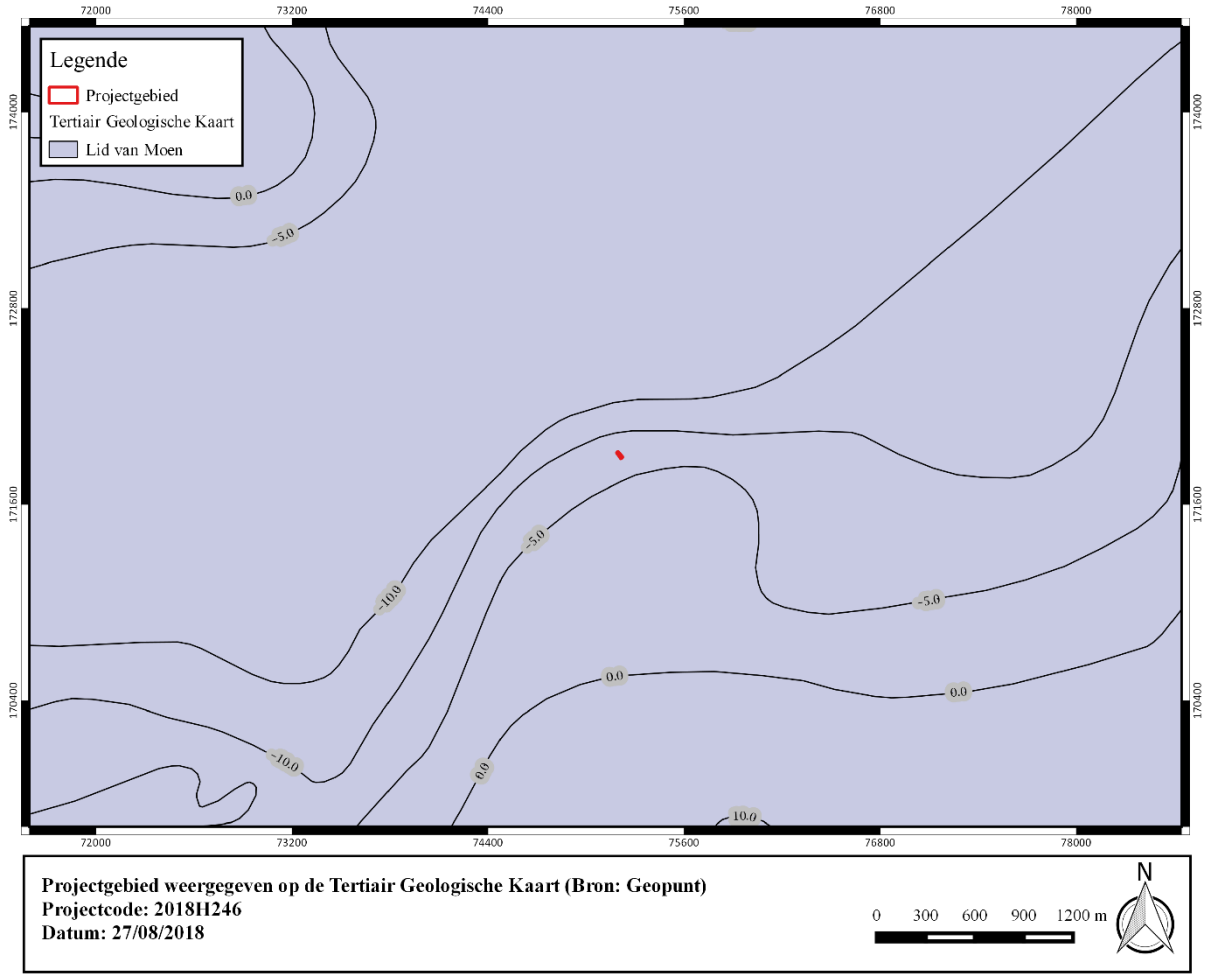

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de potentiële bodemerosiekaart per perceel, 2018 (Bron: Geopunt).

1.4.1.2 Tertiaire lithostratigrafie

Het projectgebied is gelegen in het **Lid van Moen** (Formatie van Kortrijk). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingsmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingsmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

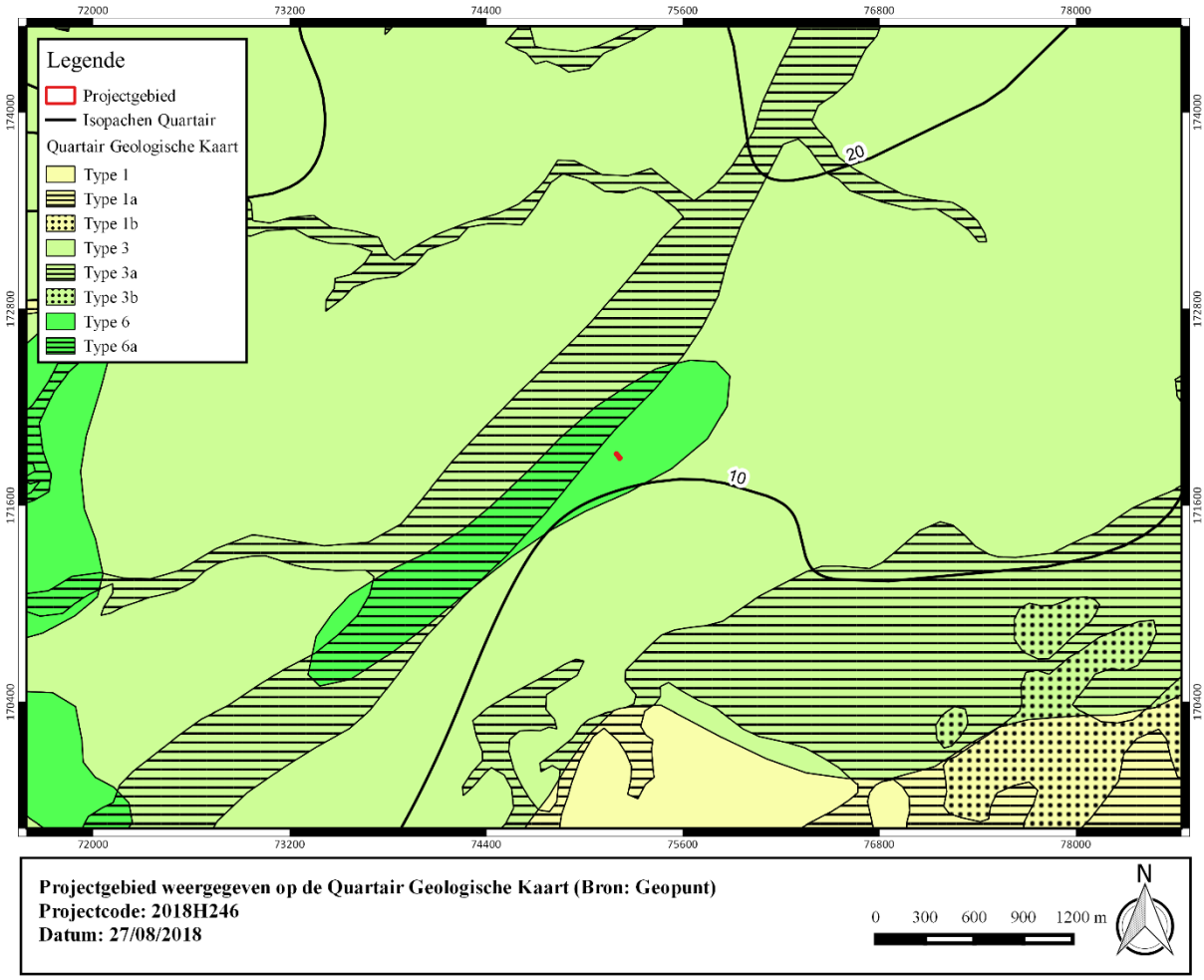
Het **Lid van Moen** is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen, wat resulteerde in een heterogeen sedimentpakket. Het is een grijze kleiige silt, waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpresten. Deze grove lagen zijn vermoedelijk afgezet tijdens stormperiodes (tempestieten). Naar het noorden en noordoosten toe gaat deze eenheid over naar een meer homogene kleiigere afzetting.

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.3 Quartaire lithostratigrafie

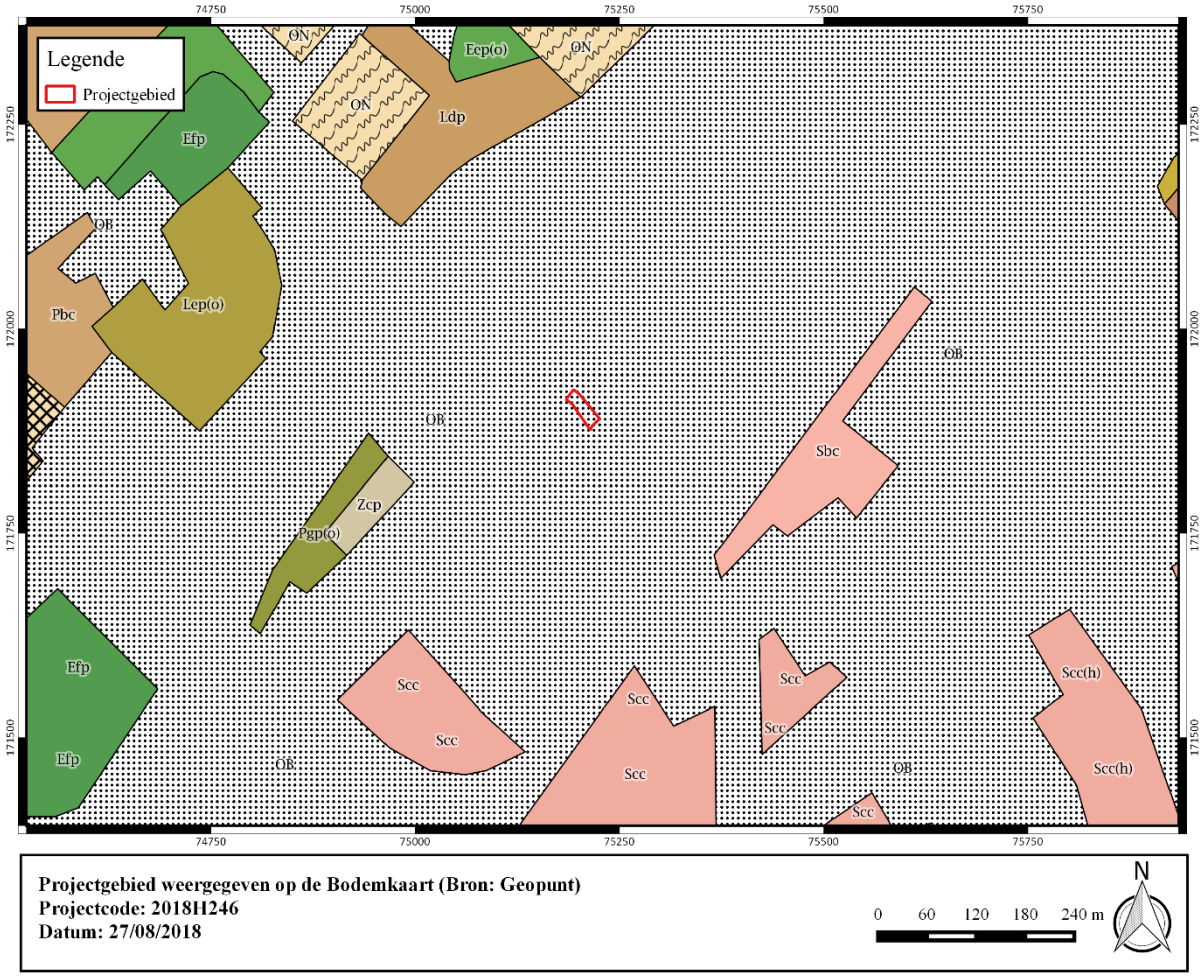
Het projectgebied is gelegen in het Quartair **Type 6**. Dit type bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Eemiaan gevolgd door fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. De top bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Binnen deze afzetting kunnen hellingsafzettingen voorkomen en deze afzetting kan lokaal afwezig zijn.

Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (Bron: Geopunt).

1.4.1.4 Bodemvormingsprocessen

Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

Figuur 16: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart (Bron: Geopunt).

1.4.2 Historische en archeologische voorkennis

1.4.2.1 Historische context en bekende archeologische vindplaatsen

Naast de Romeinse periode is het prehistorisch voortraject evenzeer van belang voor het grondgebied van Harelbeke. De eerste sporen van menselijke aanwezigheid in de regio klimmen op tot het einde van de vroege en de midden-steentijd. De Leie en de Gaverbeek vormden hun eigen valleien en zo ontstond een landschap met strategisch kleine zanderige heuveltjes. Op die manier ontwikkelde zich een gevarieerd landschap met afwisselend natte en beter gedraineerde gronden. Jager-verzamelaars, op zoek naar droge plaatsen op de grens van twee verschillende ecologische zones, bewoonden frequent de hoger gelegen oevers van de Gaverbeek.

Een ruim aantal prospecties en opgravingen rond de Gavers bevestigen deze oude menselijke aanwezigheid. In 1975 en 1977 werd een kleine nederzetting uit de steentijd aangetroffen tussen de Teesweg en de Theo Nuytensslaan waarbij meer dan 2000 artefacten werden gerecupereerd.[3]

Gedurende het neolithicum nam het belang van de nomadische jager-verzamelaar af en in het vierde millennium voor Christus kende de landbouw een zekere ontwikkeling. Verspreid over het grondgebied van Harelbeke indiceren een aantal archeologische vondsten menselijke aanwezigheid gedurende de ijzertijd. Rond het begin van de jaartelling waren de hoger gelegen delen van het landschap allicht bewoond door landbouwers, doch er was geen sprake van een uitgebouwde ijzertijdnederzetting op de Collegewijk.[4]

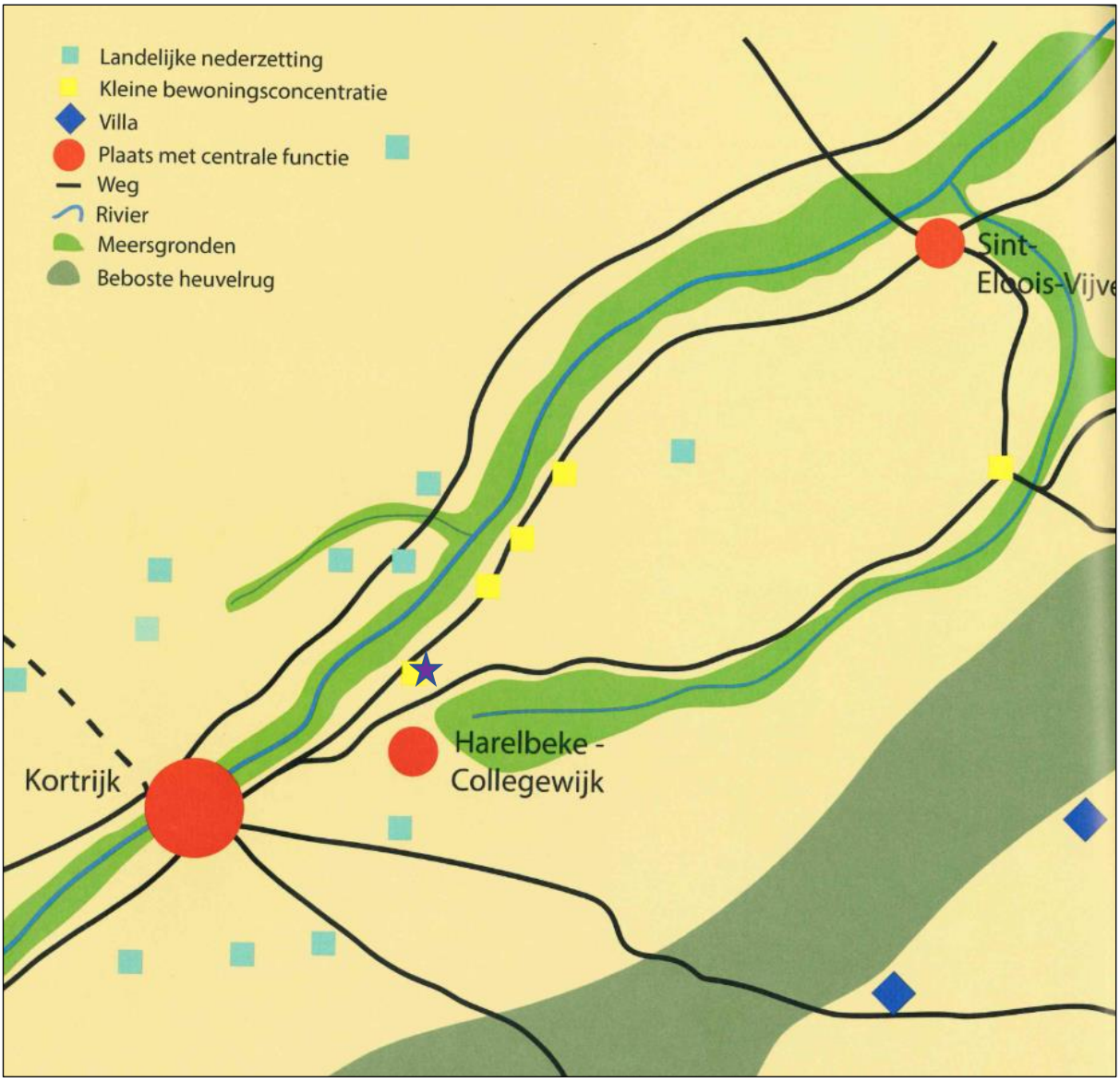
Het noordwestelijk deel van Vlaanderen vormde tijdens de eerste vier eeuwen van onze tijdrekening een deel van de zogenaamde civitas Meniapiorum, een bestuurlijke indeling van de Romeinse provincie Gallia Belgica.

De regio rond Harelbeke kan onderverdeeld worden in drie delen. In het westen ligt de Leievallei met de Gaverbeek als belangrijke zijarm, in het oosten ligt de Scheldevallei én tussen deze twee valleien liep een beboste kam. In de Scheldevallei zijn voor de Romeinse periode verschillende omvangrijke boerderijen van rijke landeigenaars aangetroffen. De Leievallei echter, kent een andere ruimtelijke inrichting, landgebruik en bewoningspatroon. De bebouwing en proto-industriële activiteit concentreerde zich langsheen de Leie en de regionale wegen. In de ruimere omgeving tekende zich een meer open, ruraal landschap af. De positie bij een waterweg als de Leie was belangrijk voor transport en tevens was de aanwezigheid van water belangrijk voor ambachtelijke productie en landbouw. De moerassige riviervalleien leenden zich dan weer tot goede graasgebieden voor het vee.[5]

Naast de klassieke Romeinse heerbanen, die de grootste verkeersassen waren, was er een veel complexer en uitgebreider transportnetwerk van regionale wegen die bewoningskernen met elkaar en het achterland verbonden. Naast de nabijheid van water en wegen werd de aantrekkingskracht van het gebied tevens bepaald door de natuurlijke rijkdommen van de streek. De regio had rijke meersgronden die geschikt waren voor veeteelt, drassige depressies die rijk waren aan moerasijzererts, waterzieke gronden voor het verbouwen van vlas en de aanleg van rootputten, goed gedraineerd akkerland en kleigrond die productie van aardewerk en bouwmaterialen mogelijk maakte. Het nabijgelegen Kortrijk, waar zich een legerkamp situeerde, was een economisch interessante afzetplaats. Teven woonden ex-militairen en de

[3] PLETS, G. DE CLERCQ, W. & CLERBAUT, T. 2013: pp.23-27.
[4] PLETS, G. DE CLERCQ, W. & CLERBAUT, T. 2013: p.31.
[5] PLETS, G. DE CLERCQ, W. & CLERBAUT, T. 2013: p.57. (bijdrage van Defrancq, J.)

familie vaak in de nabijheid van een kamp, alwaar ze aan landbouw en kleinschalige productie deden.[6]

Figuur 17: Nederzettingen in en rond Harelbeke. Locatie onderzoeksterrein is bij benadering aangeduid met een paarse ster. (Bron: PLETS, G. DE CLERCQ, W. & CLERBAUT, T. 2013: p.36.)

De eerste vermelding van de naam Harelbeke dateert uit de 7de eeuw. Hoewel uit de etymologie blijkt dat het dorp opklimt tot de vroege middeleeuwen zijn hiervoor geen archeologische aanwijzingen. De oudste sporen uit het centrum van Harelbeke stammen pas uit de volle middeleeuwen. In de middeleeuwen ligt het grondgebied van het huidige Harelbeke vermoedelijk deels in het Methelawoud dat zich uitstrekte over Beveren-Leie (Waregem), Desselgem (Waregem) en Deerlijk en uitlopers had naar Waregem en Harelbeke. Het woud was in de 10de eeuw in het bezit van de Gentse Sint-Pietersabdij, dat in de loop van de 11de en 12de eeuw het woud liet rooien in functie van landbouw. Gedurende de 14de eeuw wordt Harelbeke geplunderd en deels verwoest bij verschillende opstanden van de Gentenaren.

[6] PLETS, G. DE CLERCQ, W. & CLERBAUT, T. 2013: p.57. (bijdrage van Defrancq, J.)

De stad wordt vanouds gedomineerd door het tracé Kortrijk Gent dat parallel loopt met de Leie en waarlangs zich de bebouwing concentreert. In de laatste decennia van de 16de eeuw breken onrustige tijden aan. De stad valt in 1570 ten prooi aan de geuzen waarbij verschillende huizen worden afgebrand en geplunderd. Ook gedurende de 17de eeuw heeft het dorp te lijden onder oorlogsgeweld. Pas in de 18de eeuw, na de Vrede van Utrecht (1713) komt er een periode van vrede en economische bloei.

In de 19de eeuw heerst in Harelbeke een bloeiende tabaksnijverheid, vooral geconcentreerd langs de Marktstraat, waar de nijveraars kleine fabrieken bouwen achter de woningen. De rijkdommen van deze fabrikanten en andere welgestelden veroorzaken een bouwwoede van statige herenhuizen in (neo)classistische of eclectische stijl langs de Markt- en Gentsestraat.

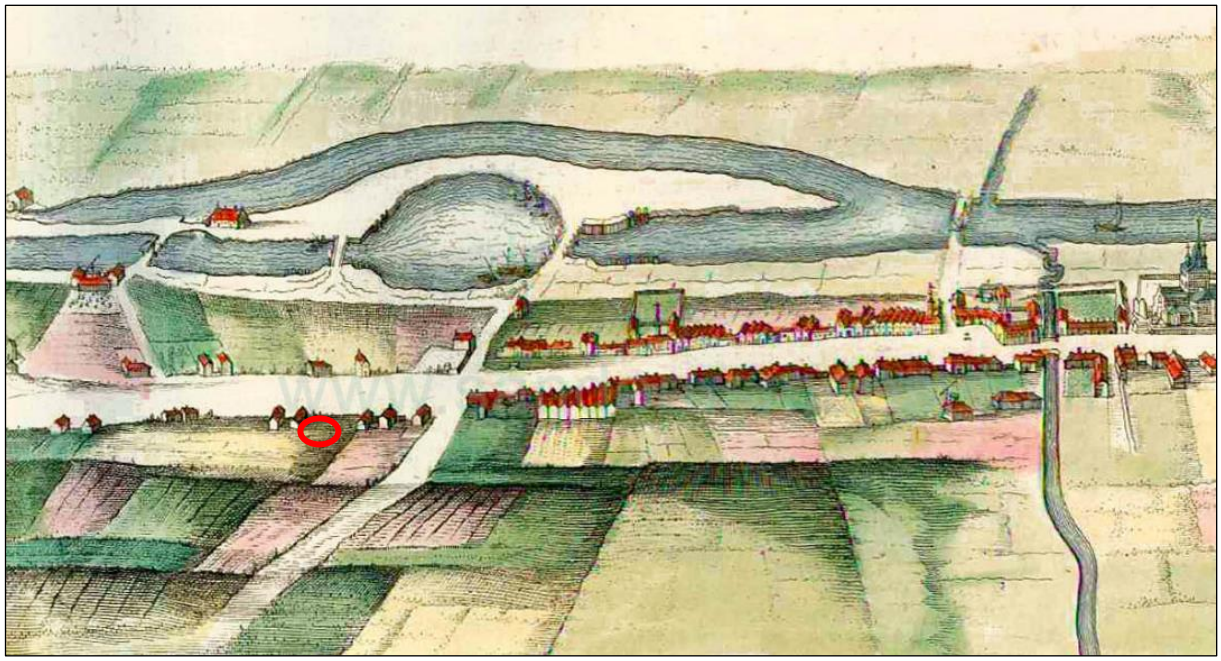
Tijdens de Eerste Wereldoorlog wordt Harelbeke bezet door de Duitsers. Op 22 augustus 1914 trekken de eerste Duitse verkenningstroepen via Harelbeke naar Kortrijk. De interbellumperiode kenmerkt zich door een toenemend belang van de Harelbeekse nijverheid. Tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt Harelbeke opnieuw onder de voet gelopen. De Leie vormt een laatste natuurlijke hindernis om de Duitse inval een halt toe te roepen. In mei 1940 sneuvelen 40 Belgische soldaten op Harelbeeks grondgebied. Eveneens in mei worden onder meer de toren van de Sint-Salvatorskerk (Gentsestraat) en de Harelbeekse sluizen (Watermolenstraat) opgeblazen. Daarnaast hebben ook verschillende straten onder grote oorlogsschade te lijden. Na de Tweede Wereldoorlog ondergaat de stadskern van Harelbeke een permanente uitbreiding.

1.4.2.2 Archeologische indicatoren en cartografische bronnen

Op de Deventerkaart is Harelbeke weergegeven als een lintdorp gelegen langsheen de weg Kortrijk-Gent, op de rechteroever van de Leie. De Deventerkaart en de Sanderuskaart geven verspreide bebouwing weer langsheen de oostzijde van de weg Kortrijk-Gent. Het is niet met zekerheid vast te stellen of het plangebied al dan niet samenvalt met bebouwing.

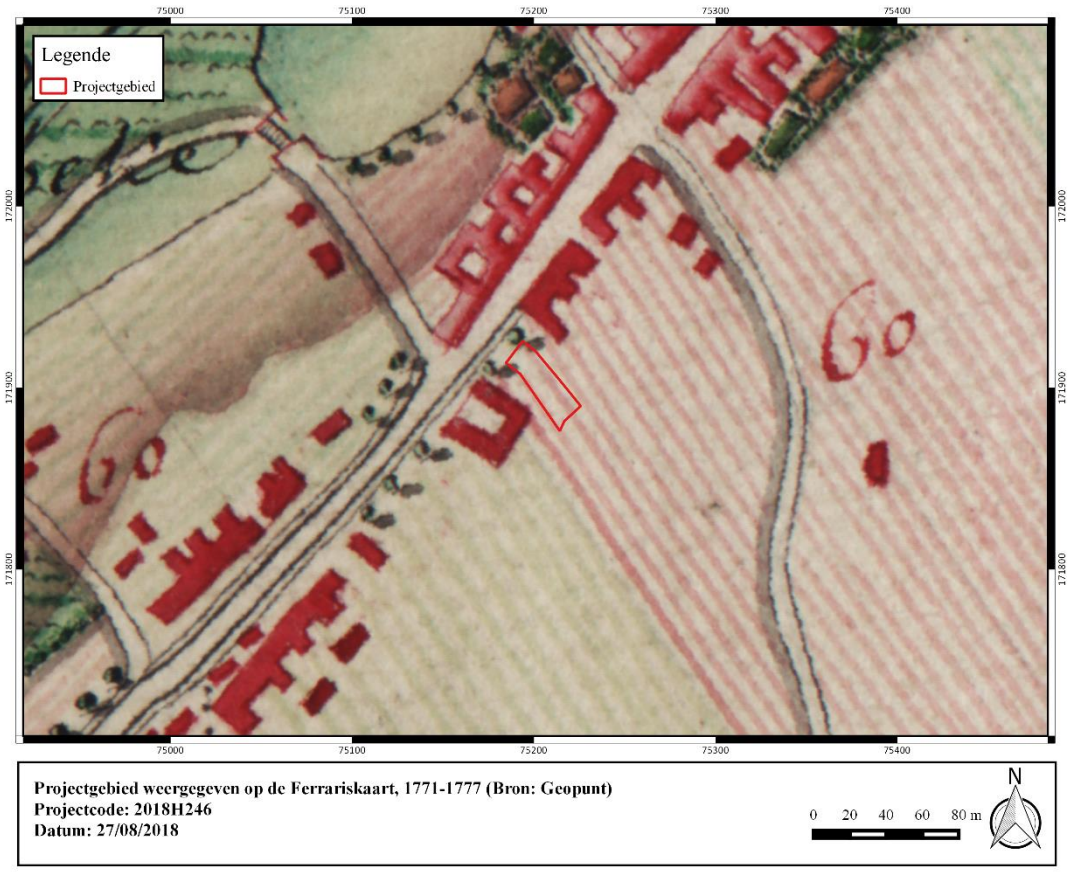
Figuur 18: Projectgebied weergegeven op de Deventerkaart, ca. 1560 (bron: Bibliotheca Nacionale de España).

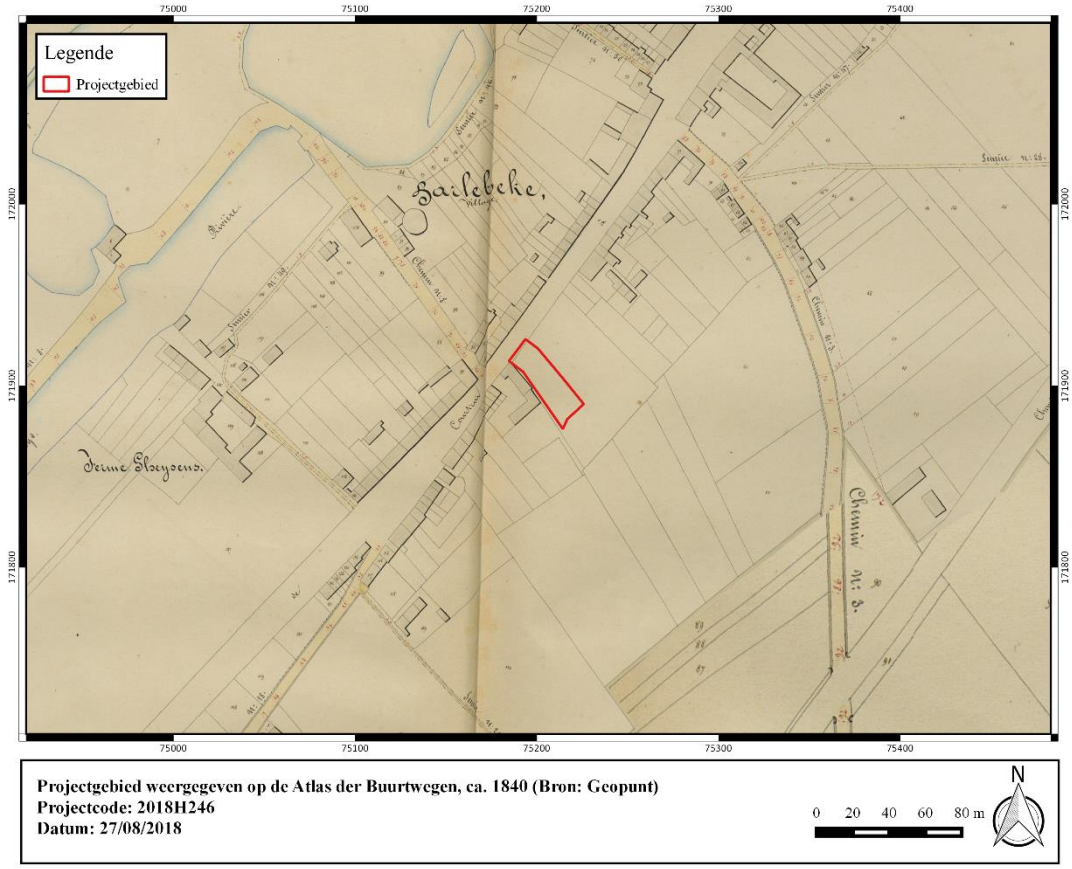
Figuur 19: Projectgebied weergegeven op de Sanderuskaart, 1641 (Bron: Universiteitsbibliotheek Gent).

De Ferrariskaart geeft geen bebouwing weer ter hoogte van het plangebied. Het plangebied situeert zich tussen twee bouwmassas in een zone gekarteerd als akkerland. De Kortrijksestraat is weergegeven als een met bomen omzoomde wegenis.

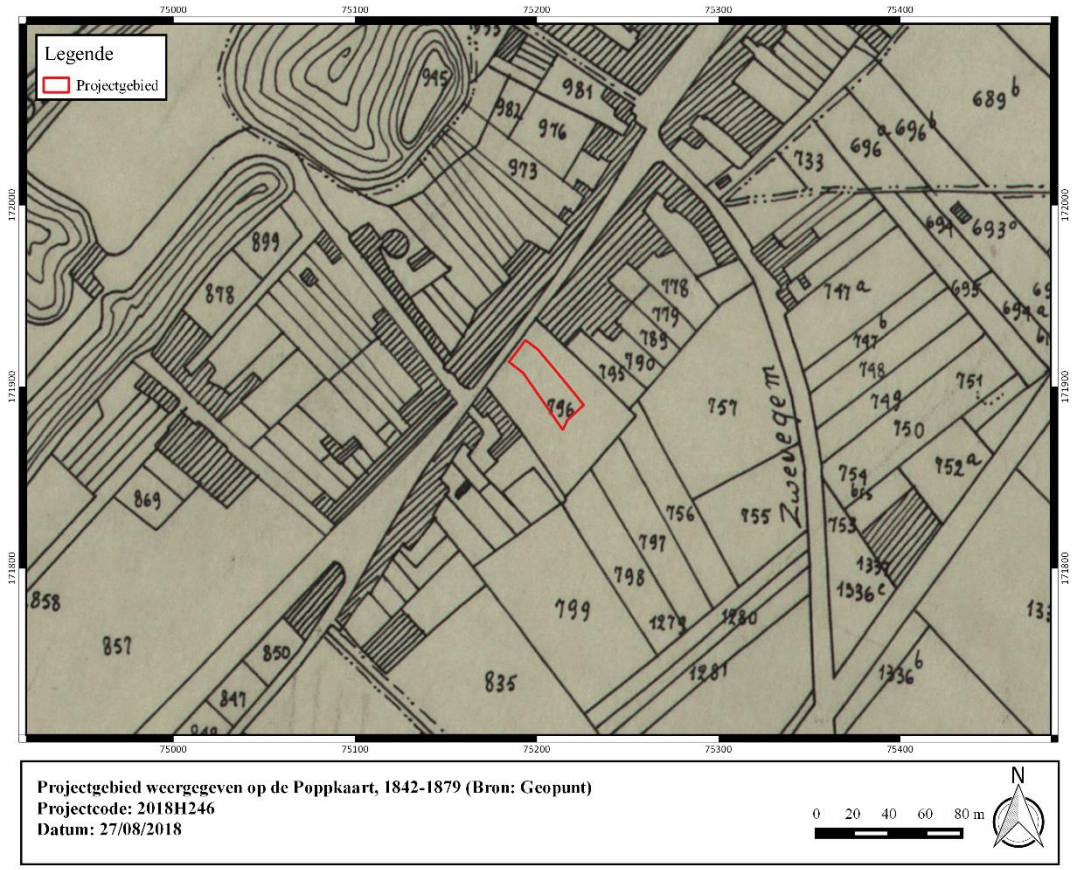
Ook de 19e eeuwse cartografische bronnen geven geen bebouwing weer binnen de contour van het projectgebied. Op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw is er bebouwing te zien langsheen de straatzijde.

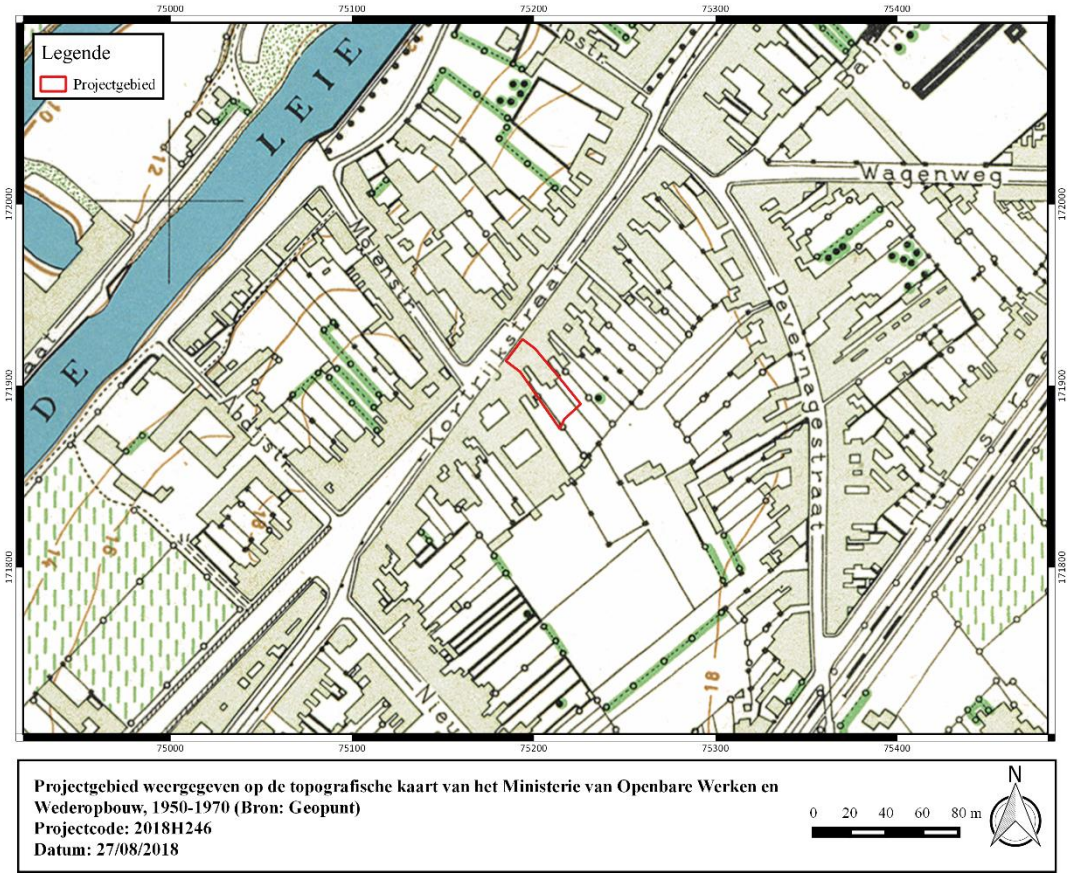
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt).

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt).

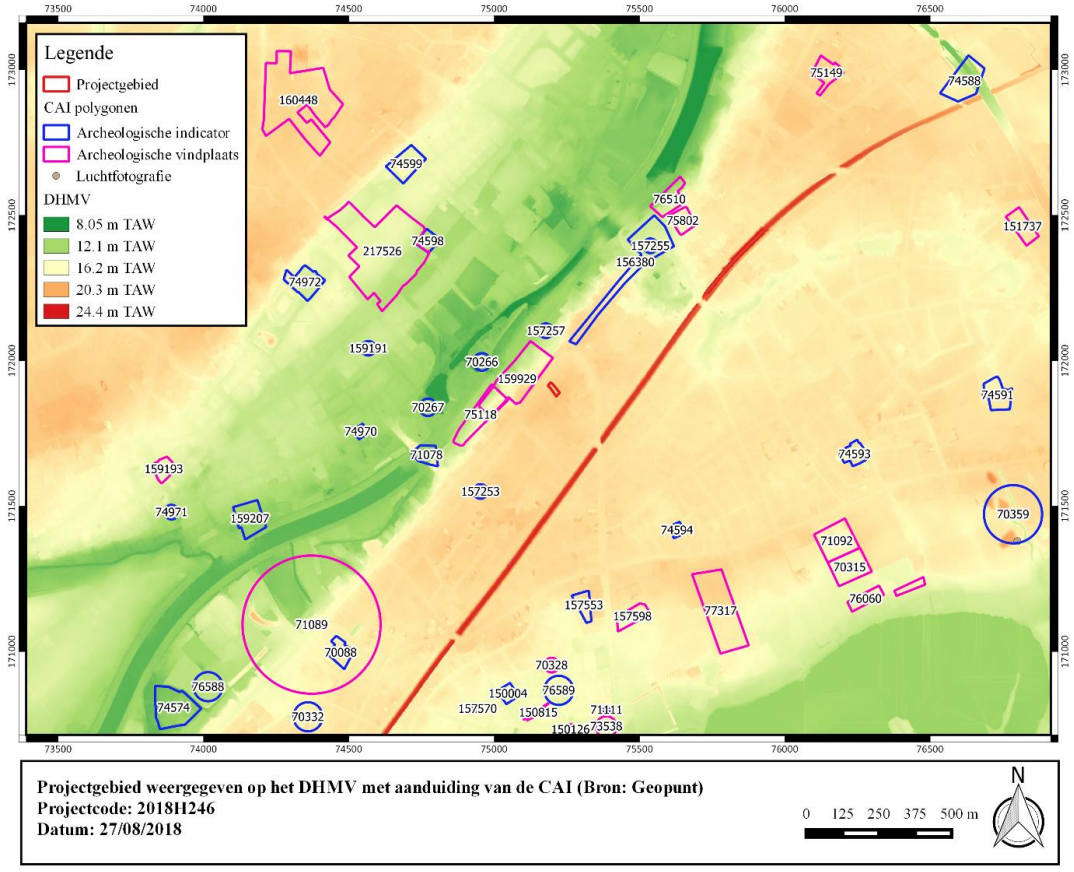
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt).

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, 1950-1970 (Bron: Geopunt).

1.4.2.3 Overzicht van de gekende archeologische waarden

Op het projectgebied zelf zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. In de buurt zijn wel een ruim aantal verschillende archeologische vindplaatsen en archeologische indicatoren waargenomen. Ten westen van het projectgebied werd in 1954 (ID 75118) een archeologische opgraving uitgevoerd waarbij waterputten en een kleine bruine urne uit de Romeinse periode werden aangetroffen. Vlak daarnaast werd in 2011 door archeologen van BAAC (ID159929) een archeologische prospectie uitgevoerd waarbij resten uit verschillende perioden werden aangetroffen. Uit de metaaltijden werd een gracht met enkele scherven aardewerk met een datering in de bronstijd-ijzertijd aangetroffen. Uit andere grachtfragmenten werd middeleeuws aardewerk gerecupereerd en ook werd een postmiddeleeuwse gracht aangesneden.

Figuur 24: Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

70315	Opgraving (1970, 1977); NK: 15 meter Finaal-paleolithicum: lithisch materiaal Bron: Despriet, Ph. 1980, Het Oudheidkundig Bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1978, in: De Leiegouw, jg. XXII, afl. 4, p. 359-376.
70328	Controle van werken (1973); NK: 150 meter Midden-Romeinse tijd: 15-tal afvalkuilen, enkele greppels en een concentratie van paalgaten. Dakpanscherven en hals van een kruikje
71089	Opgraving (1977); NK: 250 meter Midden-Romeinse tijd: de grond was bezaaid met Romeinse dakpannen en scherven van vaatwerk; men verzamelde er ook een maalsteen.
71092	Toevalsvondst (1954), Opgraving (1954); NK: 150 meter Midden-Romeinse tijd: twee waterputten
73538	Veldprospectie (1976); Opgraving; NK: 150 meter Steentijd: afslagen en een schrabber Midden-Romeinse tijd: 15 afvalkuilen waarin aardewerk, bouwmateriaal, beendermateriaal, ijzer en brons (fibulae) werden teruggevonden. Bron: Despriet Ph. 1973, Het oudheidkundige bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1972, in: De Leiegouw, XV, afl. 3, p. 243-258
75118	Opgraving (1954); NK: 150 meter Midden-Romeinse tijd: waterputten – een kleine, bruine urne Bron: Viérin J. 1956, Vestiges d'habitats et puits romaines à Harelbeke: Tonneau à marques de cuveliers Gallo-Romains; Sandale Romaine, in: Archeologie 1956/1, p. 137-138.
75149	Controle van werken (1976, Deceuninck, P.); NK: 15 meter Midden-Bronstijd: bronzen hielbijl (178 mm lang; 30 mm breed aan de hiel, 47 mm breed aan de snee), donkergroene patina, beschadigde snede, zichtbare gietnaad, breedte van blad grootst net boven de snede, handvormig oor nu in privécollectie Bron: Despriet Ph. (1982) Een bronzen hielbijl uit Harelbeke, in: De Leiegouw, jg XXIV, afl. 3-4, p. 307-310.
75802	Opgraving (1959, Mertens); NK: 15 meter

	Romeinse tijd: bouwmateriaal - In het metselwerk van de kerk zijn enkele Romeinse dakpannen en tegels aanwezig. Aanwezigheid van roze mortel (mengen van baksteengruis in mortel), kenmerkend voor de Romeinse periode Volle middeleeuwen: Kerk – vlakgraf – Bron: DEVLIEGHER L. 1959: Oudheidkundig onderzoek van de Sint-Salvatorkerk te Harelbeke, in De Leiegouw, jg. 1, p. 19-62.
76060	Opgraving (1975); NK: 15 meter Finaal-paleolithicum: lithisch materiaal Midden-Romeinse tijd: terra sigillata - scherven van gewoon gebruiksaardewerk
76510	Opgraving (1980); NK: 15 meter Neolithicum: fragmenten van klingen - drie brokstukken van gepolijste bijlen - geretoucheerde pijlpunt Volle middeleeuwen: ronde loden zegel - een kleine Pingsdorfscherf: een wandfragment met grillige versiering van paarse verfaarde en dateert uit de 10de - 12de eeuw Late middeleeuwen: klooster – 5 afvalputten Bron: Erfers, F. 1983: Terreinverkennende opgraving op grond van het kapittel van de Sint-Salvatorskerk te Harelbeke, in: Archaeologia Mediaevalis, 6, 25-26/02/1983, p. 64-66.
77317	Mechanische prospectie; Opgraving (2008); NK:15 meter Steentijd: heel gave schrabber Romeinse tijd: bewaarkuilen, woonkern met afvalkuilen, paalkuilen (maar geenstructuren herkend) - perceleringsgreppels, afwateringsgrachten, plaggenstructuren - klein brandrestengrafveld: 9 brandrestengraven – aanlegtrechters van twee waterputten Bron: Ferfers F., 2008. Rapport archeologische prospectie, De Molhoek 04-06 juli 2008.
150126	Opgraving (1961); NK: 150 meter Midden-Romeinse tijd: eikenhouten waterput (waterput 6); schaarse gegevens: in put werden scherven van aardewerk, bijna volledige amfoor, dakpanfragmenten en dierenbeenderen gevonden. Bron: Ooghe, R., Debrabandere, F. & Despriet, Ph. 1979: Harelbeke, Archeologische en Historische Monografieën van Zuid-West-Vlaanderen 1, Kortrijk.
150815	Mechanische prospectie (2010), Opgraving; NK: 15 meter

	Midden-Romeinse tijd: grachten, greppels, paalkuilen, kuilen (met daarin Romeins aardewerk), 6m brede gracht (met in vulling oa tefriet, tegulae, imbrices, aardewerk), 2 parallelle greppels
151737	Mechanische prospectie (2010); NK: 15 meter Onbepaald: Smalle ondiepe greppels met een lichtgrijze tot lichtbruine vulling die ofwel te maken hebben met de ontwatering van het terrein ofwel met landbouwactiviteit. Ze bevinden zich op een vrij regelmatige afstand van elkaar (meestal ongeveer 4 meter). Wereldoorlogen: Bomkraters Bron: Smeets M. 2010: Archeo-rapport 50. Het archeologische vooronderzoek aan de Deerlijksesteenweg te Harelbeke, Studiebureau Archeologie bvba
157598	Controle van werken (2011); NK: 150 meter Romeinse tijd: mogelijk 1 Romeinse scherf Middeleeuwen: aardewerk
159193	Opgraving (1985); NK: 15 meter Romeinse tijd: Zowel Romeinse dakpannen als scherven van aardewerk wijzen op het bestaan van een Romeinse nederzetting op deze plaats. Het overvloedig voorkomen van Romeins, herbruikt materiaal, bewijst dat men omstreeks 1150-1200 bruikbare stukken van een ruïne in de stenen kerk heeft verwerkt. Volle middeleeuwen: kerk – meerdere graven Late middeleeuwen: klokkengieterij Bron: Despriet P. 1986, De Sint-Michielskerk in Kuurne. Geschiedenis - opgravingen - kunstbezit, Archeologische en Historische monografieën Zuid-West-Vlaanderen vol. 12, Kortrijk.
159929	Mechanische prospectie (2011); NK: 15 meter Metaaltijden: gracht met enkele aardewerkscherven met datering in bronstijd-ijzertijd Late middeleeuwen: grachtfragment waarin middeleeuws aardewerk werd gevonden – kuil Middeleeuwen: enkele grachtfragmenten waarin middeleeuws aardewerk werd gevonden Nieuwe tijd: postmiddeleeuwse gracht Bron: Cox L. e.a. 2012, Archeologische prospectie met ingreep in de bodem. Harelbeke, Tweebruggenstraat ("Westwijk"), BAAC Vlaanderen Rapport 16

160448	Mechanische prospectie; NK: 15 meter Volle middeleeuwen: nederzetting - zuidoostelijke zone: greppeltje, talrijke paalsporen, afvalkuil. In de sporen werd grijs aardewerk, handgevormd aardewerk en een ijzeren handvat of hengsel gevonden. In de paalsporen kon een huisplattegrond herkend worden. Mogelijk diende het greppeltje in de buurt van de paalsporen voor het afwateren van regen van het dak van de structuur. Zuidelijke zone: 2 greppels waarin volmiddeleeuws materiaal werd gevonden (o.a. fragment van een kogelpot. In deze zone werden nog enkele paalsporen gevonden, maar bij gebrek aan vondstmateriaal kunnen ze niet met zekerheid aan de middeleeuwen worden toegeschreven. Nieuwe tijd: zuidoostelijke zone -> greppel, westelijke zone -> greppel Bron: Reyns N. & Dierckx L. 2012, Archeologisch vooronderzoek Kuurne - Pouckeweg (De Vlasschuur), Rapporten All-Archeo bvba 095
217526	Mechanische prospectie (2017); NK: 15 meter Late ijzertijd: Mogelijk erfsysteem, met een omgreppeling en enkele structuren waaronder een spieker en een circelvormige mogelijk funeraire structuur, enkele paalkuilen. Een tweede greppelsysteem is slecht bewaard. Romeinse tijd: brandrestengraven - plattegrond van een geëvolueerde versie van het Alphen-Ekeren type IIC. En een mogelijke ingang van een portiekgebouw. Late middeleeuwen: greppelsysteem Bron: Verhaeghe C., Demoen D., Janssens N., Desmet C. 2017: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Kuurne/ Harelbeke 'Ter Perre', Baac Vlaanderen rapport 467, Gent.

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

70266	Indicator cartografie; NK: 150 meter Volle middeleeuwen: molen
70267	Indicator cartografie; NK: 150 meter Volle middeleeuwen: molen
74574	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
74588	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
74591	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
74593	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
74594	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
74598	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
74599	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
74970	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
74971	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
74972	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: alleenstaande site met walgracht
150004	Indicator cartografie; NK: 15 meter

	Onbepaald: Zwaar verstoord terrein met afvalpakketten van bouwmateriaal, verder ook: een riool, waterput, beerput - cartografisch onderzoek suggereert een site met walgracht, maar er werden geen grachten gevonden die hieraan gelinkt kunnen worden. Bron: Ryssaert C. & De Gryse J., 2009. Proefsleuvenonderzoek Harelbeke-Lindenlaan. Opgravingsrapport.
157255	Indicator cartografie; NK: 250 meter Middeleeuwen: paalwerk
159207	Indicator cartografie; NK: 15 meter Late middeleeuwen: omgracht kasteel (niet echt site met walgracht, maar ook niet echt versterkt kasteel op Ferrariskaart: eerder lusthof?). De oorspronkelijke gracht kan op heden nog deels teruggevonden worden in de meerledige vijverpartij.

Veldprospecties

70359	Veldprospectie (1971); NK: 250 meter Steentijd: 2 silexmesjes
71111	Veldprospectie (1977); NK: 15 meter Romeinse tijd: aardewerk als gevonden oppervlaktevondsten
76589	Veldprospectie (1964); NK: 250 meter Midden-neolithicum: 5 afslagen, 1 eindschrabber, 1 hoefschrabber, 1 (mareblad?)spits, 1 retouchoir, 1 kling

Toevalsvondst

70088	Toevalsvondst; NK: 150 meter Midden-Romeinse tijd: 5 graven – aardewerk – dakpanfragmenten Bron: Viérin J. 1964, Harelbeke: Gallo-Romeinse graven, in: Archeologie 1964/1, p. 18-19.
70332	Toevalsvondst (1973); NK: 150 meter Volle middeleeuwen: afvalput/beerput
71078	Toevalsvondst (1936); NK: 150 meter

	Late bronstijd: Een zwaard behorend tot de Karpertong-variant (met greeptong), van het type Huelva. Het is het enige zwaard van dit type dat in België ontdekt werd. Bron: Desittere, M. 1969: Enkele belangrijke protohistorische vondsten uit West-Vlaanderen, in De Leiegouw, XI, 1969, p. 195-208.
157553	Toevalsvondst; NK: 15 meter Midden-Romeinse tijd: 49 min of meer rechthoekige brandrestengraven met in verschillende van hen bijgiften, die zich steeds in een nis bevonden, die in de lange of korte kuilwand uitgespaard was - gaaf luxevaatwerk – mantelspelden – glazen flesje
157570	Toevalsvondst; NK: 15 meter Romeinse tijd: waterput (waterput 16) met vierkante eikenhouten bekisting

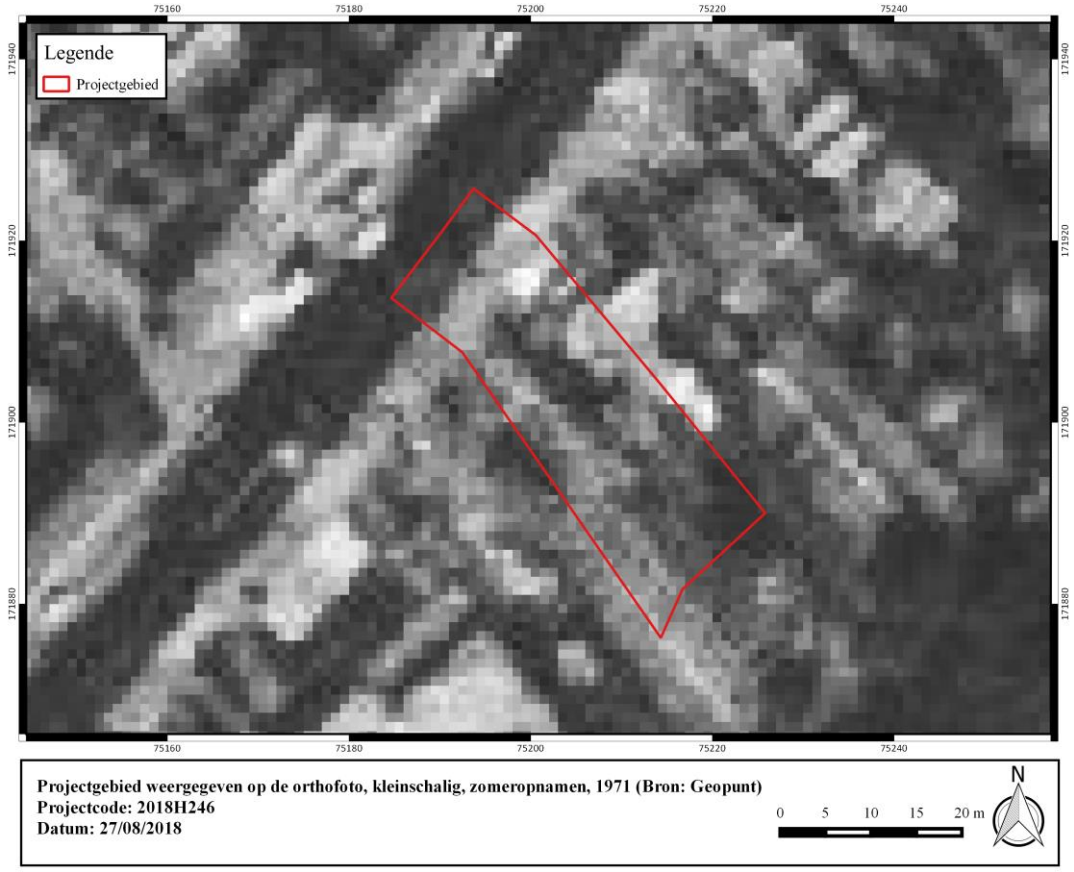
Onbepaald

76588	Onbepaald; NK: 250 meter Steentijd: 1 retouchoir
156380	Onbepaald (1974); NK: 250 meter Late middeleeuwen: een bijna onafgebroken profiel, bestaande uit een opeenvolging van puin-, brand- en afvallagen, daterend vanaf de 14de eeuw tot heden dit puingebied, teruggevonden volgens dezelfde oriëntatie als de Marktstraat, wijst dus op een nederzetting, die zich had ontwikkeld volgens de oriëntatie van een bestaande weg, die misschien teruggaat tot de Romeinse tijd - De Harelbeek werd vanaf de 14de eeuw geleidelijk opgevuld met grote massa's puin en afval - oudste fase (zeker na de Romeinse tijd): een vrij uitgestrekt paalwerk, dit werd vanaf de 14de eeuw met afval bedekt, waardoor kunstmatige gronden ontstaan, dit proces moet al in de 16de eeuw afgerond zijn Bron: Ooghe, R., Debrabandere, F. & Despriet, Ph. 1979: Harelbeke, Archeologische en Historische Monografieën van Zuid-West-Vlaanderen 1, Kortrijk.
157253	Onbepaald; NK: 250 meter Midden - Romeinse tijd: muntschat Bron: Ooghe, R., Debrabandere, F. & Despriet, Ph. 1979: Harelbeke, Archeologische en Historische Monografieën van Zuid-West-Vlaanderen 1, Kortrijk.

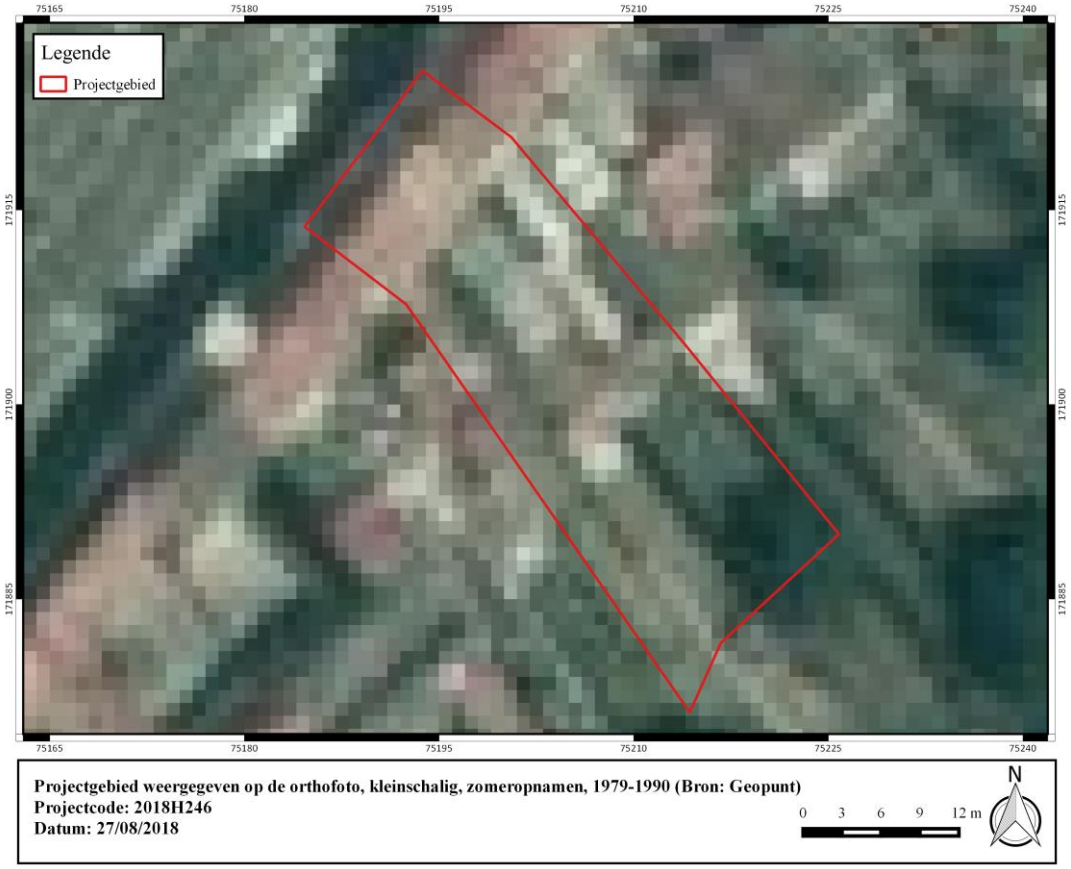
157257	Onbepaald; NK: 250 meter Middeleeuwen: afvalputten - beerputten Bron: Ooghe, R., Debrabandere, F. & Despriet, Ph. 1979: Harelbeke, Archeologische en Historische Monografieën van Zuid-West-Vlaanderen 1, Kortrijk.
159191	Onbepaald; NK: 150 meter Late middeleeuwen: aardewerk Bron: Despriet P. 2005, Kuurne: aardewerkvondst, in: Zuid-Westvlaamse opgravingen 2004. Archeologische en Historische Monografieën Zuid-West-Vlaanderen vol 57, pp. 15

1.4.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

De orthofotosequentie geeft een beperkte evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het plangebied gedurende de laatste decennia. Vanaf de orthofoto van 1971 is er bebouwing waar te nemen langsheen de straatzijde. Het betreft drie residenties met een gecombineerde oppervlakte van 245 m². Bijkomend is ca.115 m² van het terrein verhard. Het overige deel van het terrein is in gebruik als grasland (tuin). Tot de orthofoto van 2000-2003 situeerde zich binnen deze tuinzone vegetatie in de vorm van struiken en bomen.

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971 (Bron: Geopunt).

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1979-1990 (Bron: Geopunt).

Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2000-2003 (Bron: Geopunt).

Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2008-2011 (Bron: Geopunt).

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2017 (Bron: Geopunt).

1.5 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een appartementsgebouw aan de Kortrijksestraat te Harelbeke. Het plangebied kent een oppervlakte van 745 m² en ligt binnen de archeologisch vastgestelde zone van Harelbeke. Het geplande appartementsgebouw heeft een oppervlakte van ca. 155 m² waarbij het overige deel van het projectgebied wordt ingericht als inrijlaan en parkeergelegenheid. Er wordt ook een liftput voorzien. Het gebouw zelf wordt opgericht door middel van sleuffunderingen tot vorstvrije diepte (ca. 90 cm onder het maaiveld) en zal niet onderkelderd zijn. De bodemingrepen voor de inrijlaan en parkeerplaatsen wordt geschat op ca. 50 cm onder het maaiveld.

Landschappelijk gezien moet het plangebied gesitueerd worden in de stedelijke gebieden en havengebieden. Op de Tertiaire kaart is duidelijk dat het projectgebied gelegen is in het Lid van Moen (Formatie van Kortrijk). Dit Lid is afgezet tijdens een periode van zeespiegelschommelingen, wat resulteerde in een homogeen sedimentenpakket. Het gaat om een grijze kleiige silt, waartussen intercalaties voorkomen van zand met grof glauconiet of gebroken schelpenresten. Op basis van de Quartaire kaart kan worden vastgesteld dat het projectgebied wordt gekenmerkt door een basis van fluviatiele afzettingen van het Eemiaan, gevolgd door fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Het projectgebied is gelegen in het Leie-Schelde interfluvium met een noordelijke overgang naar de alluviale Leievallei. De depressie van de Gaverbeek (fossiele rivierloop van de Leie) kan als een afzonderlijke entiteit worden beschouwd. Het DHMV toont een zwak golvend reliëf met hoogtes tussen de 10 en 25 m TAW. Het projectgebied is gelegen op een hoogte tussen 18,25 m TAW tot 19,25 m TAW en kent een hellend verloop in zuidoostelijke richting.

Op de historische kaarten is duidelijk dat het projectgebied pas bebouwd is geworden in de 20ste eeuw. Op de kaart van Ferraris staat het projectgebied gekarteerd als akkerland, tussen twee bouwmassa's. De Kortrijksestraat is wel al weergegeven. De bebouwing in de 20ste eeuw situeert zich dan ook langs deze straat. De rest van het projectgebied wordt voornamelijk gebruikt als tuin. Het gaat om drie bouwvolumes met een totale oppervlakte van 245 m². Tevens is er nog 115 m² verhard. De drie huizen hebben telkens ook een kleine kelder (ca. 2,5 m² groot).

Op het projectgebied zelf zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. In de buurt zijn wel verschillende archeologische vindplaatsen en archeologische indicatoren waargenomen. Net ten noorden van het projectgebied werd in 1954 (ID 75118) een archeologische opgraving uitgevoerd waarbij waterputten en een kleine bruine urne uit de Romeinse periode werden aangetroffen. Vlak daarnaast werd in 2011 door archeologen van BAAC (ID159929) een archeologische prospectie uitgevoerd waarbij resten uit verschillende perioden werden aangetroffen. Uit de metaaltijden werd een gracht met enkele scherven aardewerk met een datering in de bronstijd-ijzertijd aangetroffen. Uit andere grachtfragmenten werd middeleeuws aardewerk gerecupereerd en ook werd een postmiddeleeuwse gracht aangesneden.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Inventaris Onroerend Erfgoed

Plets G., De Clercq, W., CLERBAUT T. 2013. Stap voor stap. Een archeologische wandeling door het verleden van Harelbeke, Universiteit Gent.

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.